

স্মৃতিগ্রন্থ

S O U V E N I R

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়
আন্তঃ মহাবিদ্যালয় ভলীবল প্রতিযোগিতা

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়, হাজো

২৬ - ২৮ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০১৫

**GAUHATI UNIVERSITY
INTER COLLEGE VOLLEYBALL TOURNAMENT**

SUREN DAS COLLEGE, HAJO

Date : 26th February to 28th February, 2015

সম্পাদকদ্বয়

ড° বীপিমা বুজবৰুৱা

ড° আলি আকবৰ হুছেইন

Souvenir : Gauhati University Inter College Volley Ball Tournament, 2014-15,
Edited by Dr. Ali Akbar Hussain and Dr. Ripima Buzarbaruah, and Published by
Dr. Ramen Medhi, Secretary, Organising Committee

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়
GAUHATI UNIVERSITY

Dr. Mridul Hazarika

Vice Chancellor

Phone : +91 361 2570412(O), 2570408(R)

Fax : +91-361-2675515

Email ID : hazarika50@gmail.com

vc_gu@yahoo.in

MESSAGE

I am happy to learn that Suren Das College, Hajo is going to publish a Souvenir in connection with the Inter College Volleyball Tournament of Gauhati University which to be held at Suren Das College on February 26, 27 & 28, 2015. Souvenir is a strong medium for the constituent members of a college for intellectual exercise. It carries sentiments, emotions, creativity and objectivity to integrate in to a totality of vies of a community at a given time.

I hope that the Souvenir to be published will manifest the hidden potential in literary faculty.

I wish all success in their mission and hope the "Souvenir" will be enriching to all concerned.

Date : 18.02.2015

(Mridul Hazarika)

প্রকাশক : ড° বমেন মেধি, সম্পাদক, আয়োজক কমিটি

সম্পাদনা সমিতি

সভাপতি : ড° বমেন তালুকদাৰ
উপদেষ্টা : শ্ৰী শ্ৰীপ্ৰকাশ দাস
সম্পাদক : ড° আলি আকবৰ হুছেইন
ড° ৰীপিমা বুজবৰুৱা
সদস্য : ড° নিত্যানন্দ কলিতা
ড° ৰঞ্জু ঠাকুৰীয়া
ড° অক্ষয় কুমাৰ ডেকা
শ্ৰীবিবেকানন্দ দাস
চুৰং জামাল (আলোচনী সম্পাদক, সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়)
মুদ্ৰণ/ডিজাইনিং : কলাজ পাব্লিকেচন
ৰাজগড় ৰোড, গুৱাহাটী-৩

सर्वानन्द सोनोवाल
SARBANANDA SONOWAL

राज्य मंत्री (स्वतंत्र प्रभार)
युवा कार्यक्रम और खेल मंत्रालय,
भारत सरकार
MINISTER OF STATE (IC)
YOUTH AFFAIRS AND SPORTS
GOVERNMENT OF INDIA

18 FEB 2015

Message

I am pleased to learn that Suren Das College of Hajo is going to organize Inter College Volleyball Tournament of Gauhati University on 26-28 February, 2015 with an objective to promote and foster peace and integrity among the students.

In this connection the organizers are bringing out a souvenir. I am sure that the souvenir will be able to disseminate all relevant information to popularize this sport at various levels.

I convey my best wishes to the organizers and all the participants for the successful conduct of the event and publication of the souvenir.

(Sarbananda Sonowal)

Sri Sarat Barkotoky

MINISTER

Education, Pension and Public Grievances, Assam
Dispur, Guwahati- 781006

Ph.: 0361-2237008 (O) (TeleFax)
0361-2261269 (R)
03772-256737 (Sonari)

Date :

Date: 17th February, 2015

MESSAGE

It gives me immense pleasure to know that the Inter-College Volley Ball Tournament of Gauhati University will be held in the Suren Das College, Hajo, Kamrup district on 26th – 28th February, 2015 and to commemorate the occasion, a souvenir is being brought out. The tournament will definitely encourage our young generation to participate in national & international level tournaments. I hope, the souvenir will contain valuable articles for all-round development in the fields of the various sports.

I extend my sincere thanks to all concern with the Tournament and wish the souvenir a grand success.

(Sarat Borkotoky)

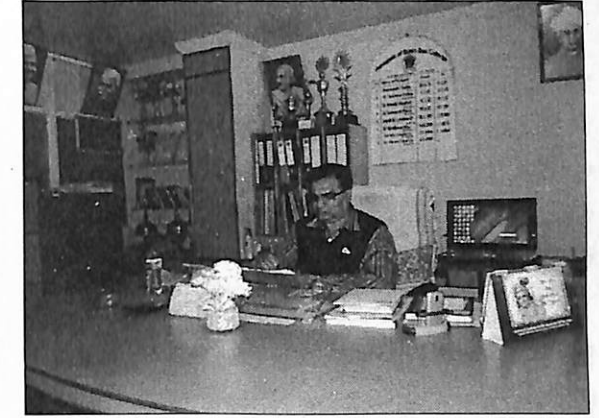
সূচীপত্ৰ

- অধ্যক্ষৰ মেজৰ পৰা
- সম্পাদকীয়
- A Note from the Organizing Secretary,
Inter College Volleyball Tournament, 2014-15
- পুণ্যতীৰ্থ হাজো আৰু সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় এক অৱলোকন
- ঐক্য শান্তি আৰু প্ৰগতিত ক্ৰীড়াৰ ভূমিকা
- খেলাভিত্তিক শিক্ষা পদ্ধতি আৰু শিক্ষকৰ ভূমিকা
- খেলা শিক্ষার্থীৰ বাবে বিকাশমুখী প্ৰক্ৰিয়া
- ক্ৰীড়া : শিক্ষাৰ অবিচ্ছেদ্য অংগ
- হাজোৰ লোক খেল ধেমালি
- প্ৰাচীন খেল-ধেমালিৰ লগত জড়িত
গীত-মাত আৰু লোক বিশ্বাস
- গ্ৰামাঞ্চলত ক্ৰীড়াৰ প্ৰয়োজনীয়তা
- সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ ভলীবল খেলৰ
কৃতিত্ব সন্দৰ্ভত দুআষাৰ
- A Brief Report of the Volleyball Tournament
- The Referring Corps in a Volleyball Match and Their
Responsibilities
- Importance of co-curricular activities to meet the
challenges of times
- Religious and Integrational Impact of Tourism at Hajo
- Sports A Part and Parcel of Our Life
- Sports and Games : A Glimpse
- Committees/Sub-Committees

Dr. Ramen Medhi
শ্ৰীশ্ৰীপ্ৰকাশ দাস
শ্ৰীবীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ দাস
ড° বীণাপাণি তালুকদাৰ
ড° পাৰুল দাস
ড° বীপিমা বুজৰবৰুৱা
ড° ৰঞ্জু ঠাকুৰীয়া
পংকজ নমঃ শূদ্ৰ
বিবেকানন্দ দাস
শ্ৰীৰাজীৱ দাস
Dr. A. A. Hussain
Madan Mohan Das
Dr. Binita Das
Jayanta Kr. Das
Dhrubajyoti Das
Mojammil Hoque

অধ্যক্ষৰ মেজৰ পৰা...

তীৰ্থনগৰী হাজোৰ উচ্চশিক্ষাৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰ স্বৰূপ
সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়। প্ৰতিষ্ঠালগ্নেৰে পৰা নিৰবচ্ছিন্ন
ভাবে এই মহাবিদ্যালয়খনিয়ে ৰাইজৰ সেৱাত ব্ৰতী
হৈ আহিছে। এই মহাবিদ্যালয়ে শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত
অঞ্চলটিলৈ বৰঙণি আগবঢ়োৱাৰ উপৰিও খেলা ধূলা,
সাহিত্য, সংস্কৃতিৰ বিকাশৰ বাবেও অহোপুৰুষাৰ্থ কৰি
আহিছে। এই মহাবিদ্যালয়ে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ দ্বাৰা
আয়োজিত বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতাত দুবাৰকৈ চূড়ান্ত
খেল খেলাৰ খ্যাতি অৰ্জন কৰাৰ লগতে গুৱাহাটী
মহাবিদ্যালয়ৰ দ্বাৰা আয়োজিত আন্তঃমহাবিদ্যালয়
ভলীবল প্ৰতিযোগিতাতো দুবাৰকৈ পুৰস্কাৰ লাভ
কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। এই বেলি গুৱাহাটী
বিশ্ববিদ্যালয়ে আন্তঃমহাবিদ্যালয় ভলীবল
প্ৰতিযোগিতাখনি অনুষ্ঠিত কৰাৰ বাবে সুৰেন দাস
মহাবিদ্যালয়ক দায়িত্ব অৰ্পন কৰিছে। ১০-১২ খন
মহাবিদ্যালয়ে এই প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰাৰ বাবে
ইচ্ছা প্ৰকাশ কৰিছিল যদিও আমাৰ মহাবিদ্যালয়ক
এই দায়িত্ব অৰ্পন কৰিছে। এই দায়িত্ব সুকলমে পালন
কৰিব পাৰিলে আমি সুখী হম লগতে হাজো অঞ্চলটিৰ
বাবেও ই এক সুখকৰ আৰু গৌৰৱময় ইতিহাস হ'ব।
১৯৭৯ চনৰ ২৯ আগষ্ট তাৰিখে এই
মহাবিদ্যালয় প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল। নিজা ভৱন নথকা
হেতুকে হাজো এচ, বি এচ. কে আৰ. উচ্চতৰ মাধ্যমিক
বিদ্যালয়ত শ্ৰেণীসমূহ অনুষ্ঠিত হৈছিল যদিও হাজোৰ
সু-সন্তান স্বৰ্গীয় সুৰেন দাস দেৱে এই মহাবিদ্যালয়ৰ
দুমহলীয়া ভৱন নিৰ্মাণ কৰি দিয়াত নিজাববীয়াকৈ

শ্ৰেণীসমূহ অনুষ্ঠিত কৰাৰ সুবিধা লাভ কৰে। এই
মহাবিদ্যালয়ৰ বাবে হাজো ধোপৰগুৰি সত্ৰই ১৪ বিঘা
ভূমি প্ৰদান কৰাটো এক গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা। লগতে হাজো
১নং পঞ্চায়ত সমবায় সমিতিয়ে ইয়াৰ বিজ্ঞান ভৱনটি
নিৰ্মাণ কৰি দি অনুস্থানখনিৰ লগতে এই অঞ্চলৰ
উপকাৰ সাধন কৰিলে। ১৯৭৯ চনত প্ৰতিষ্ঠিত এই
মহাবিদ্যালয়খনে ১০ বছৰৰ ভিতৰত ১৯৮৯ চনত
অসম চৰকাৰৰ মঞ্জুৰীপ্ৰাপ্ত মহাবিদ্যালয়ৰ অধীনলৈ
আহে আৰু ১৯৯৪ চনত বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান
আয়োগৰ স্থায়ী স্বীকৃতি লাভ কৰে। ২০০৪ চনত নাক
পৰিদৰ্শনৰ যোগেদি এই মহাবিদ্যালয়ে C++ গ্ৰেড লাভ
কৰে।

২০০৬ চনৰ ৩ আগষ্ট তাৰিখে, এই
মহাবিদ্যালয়ত অধ্যক্ষ হিচাবে কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰে।
কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণৰ সময়ত অন্যান্য অসুবিধাসমূহৰ লগতে
মহাবিদ্যালয়ৰ আন্তঃগাঠনিৰ বিকাশ সাধন কৰাটো

আছিল মোৰ বাবে এক জটিল প্ৰত্যক্ষ। বিশ্ববিদ্যালয়
 তদন্ত আয়োগ আৰু অসম চৰকাৰৰ বিভিন্ন মিন্টাৰ
 পৰা পোৱা ধনৰাজীৱৰ মাইবিদ্যালয়ৰ পৰিষ্কাৰণ
 কৌশল, ছাত্ৰী নিৰ্বাচন, সত্ৰকক্ষ, প্ৰতিটো বিভাগৰ বাবে
 সূকীয়া কোঠা, খেল পথাৰৰ উন্নয়ন, মাইবিদ্যালয়ৰ
 প্ৰবেশৰ পথ নিৰ্মাণ কৰা হয়। কুঁৱৰ প্ৰায় প্ৰায় আৰু
 তেৰা নিৰ্মাণৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়।

২০০৭ চনৰ পিছত শিক্ষকৰ ক্ষেত্ৰতো এটা
 মাইবিদ্যালয়ে ভাল ফল দেখুৱাইছে। উচ্চতৰ
 মাধ্যমিক বিজ্ঞান শাখাৰ পৰীক্ষাত সত্ৰকৰা ১০০
 ভাগেই উত্তীৰ্ণ হোৱাৰ উপৰিও উচ্চতৰ মাধ্যমিক
 আৰু স্নাতক বিভাগৰ সত্ৰকৰা ৫০-৬০ শতাংশ
 উত্তীৰ্ণ হৈছে।

মাইবিদ্যালয়ৰ সৰ্বমুঠ বিকশয়ৰ বাবে বৃত্তিমূলী
 বিয়মসমূহৰো অধ্যয়নৰ কাৰ্য আৰম্ভ কৰা হৈছে। NRDS
 আৰু সৰ্বোচ্চত কাম্পিউটাৰ যৌগিক শিক্ষণ গণ্ডিত
 Knitting আদি পাঠ্যক্ৰমৰ অধ্যয়নৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।
 IDOL, KKHSON আদি Distance Education আৰু
 কেন্দ্ৰ খোলাৰ উপৰিও বাজাৰিত বিজ্ঞান আৰু অসমীয়া
 বিভাগৰ স্নাতকোত্তৰ পৰ্যায়ৰ পাঠ্যক্ৰম প্ৰবৰ্তনৰ বাবেও
 প্ৰয়োজনীয় প্ৰস্তুতি প্ৰায় সম্পূৰ্ণ হৈছে।

আজি আহি অতি সুখী যে ভাৱাত্মক
 বিশ্ববিদ্যালয়ে এই বাৰৰ আন্তঃমাইবিদ্যালয়
 প্ৰতিযোগিতাখন আমাৰ মাইবিদ্যালয়ত পতাৰ বাবে
 অন্যান্যকালৰ মাইবিদ্যালয়ৰ পৰা অসময়ত জন
 আছিল।

আজি আহি অতি সুখী যে ভাৱাত্মক
 বিশ্ববিদ্যালয়ে এই বাৰৰ আন্তঃমাইবিদ্যালয়
 প্ৰতিযোগিতাখন আমাৰ মাইবিদ্যালয়ত পতাৰ বাবে
 অন্যান্যকালৰ মাইবিদ্যালয়ৰ পৰা অসময়ত জন
 আছিল।

আজি আহি অতি সুখী যে ভাৱাত্মক
 বিশ্ববিদ্যালয়ে এই বাৰৰ আন্তঃমাইবিদ্যালয়
 প্ৰতিযোগিতাখন আমাৰ মাইবিদ্যালয়ত পতাৰ বাবে
 অন্যান্যকালৰ মাইবিদ্যালয়ৰ পৰা অসময়ত জন
 আছিল।

৩^০ বৰ্ষত সৰ্বশেষ মাইবিদ্যালয়
 তথা সৰ্বশেষ মাইবিদ্যালয়

প্ৰতিযোগিতাত অংশ লৈছিল।
 প্ৰতিযোগিতাত অংশ লৈছিল।
 প্ৰতিযোগিতাত অংশ লৈছিল।

বালিকা ব্যক্তিগত বিকশয়ত উন্নতি
 উন্নতিৰ ব্যক্তিগত বিকশয়ত উন্নতি
 উন্নতিৰ ব্যক্তিগত বিকশয়ত উন্নতি

৩^০ বৰ্ষত সৰ্বশেষ মাইবিদ্যালয়
 তথা সৰ্বশেষ মাইবিদ্যালয়

সম্পাদকীয়...

৩^০ বৰ্ষত সৰ্বশেষ মাইবিদ্যালয়
 তথা সৰ্বশেষ মাইবিদ্যালয়

বালিকা ব্যক্তিগত বিকশয়ত উন্নতি
 উন্নতিৰ ব্যক্তিগত বিকশয়ত উন্নতি
 উন্নতিৰ ব্যক্তিগত বিকশয়ত উন্নতি

A Note from the Organizing Secretary, Inter College Volleyball Tournament, 2014-15

Dr. Ramen Medhi
Organizing Secretary

It's a great pleasure for me that Suren Das College, Hajo, the only institution of higher education in the greater Hajo and its adjoining areas has come to host the GU Inter College Volleyball Tournament, 2014-15. It has become possible only because the GU Sports Board has entrusted us with the responsibility to organize this Mega Tournament with financial support of Rs. 30,000/-. In this respect, It's my privilege to acknowledge my great debt of gratitude to the Honorable Vice Chancellor Dr. Mridul Hazarika and Dr. Hari Prashad Sharma, the Rector, Dr. Ranjan Kumar Kakati, the Secretary of the GU Sports Board and Mr. Dinesh Ch. Kalita, the Deputy Director of the Students' Welfare of Gauhati University without whose constant support, encouragement and help, it is not possible to host the mega event like GU Inter College Volleyball Tournament. I have been entrusted to serve as the secretary of the Organizing Committee of the Tournament and therefore I wish to offer my gratitude to my esteemed Principal Dr. Ramen Talukdar Sir along with the Governing Body of the College as well as my esteemed colleagues as such.

There is no denying the fact that Inter College Volleyball Tournament under GU has been playing a vital role in the field of Games and Sports in Assam. In fact, it is a genuine talent-search platform where the hiding talented

sportsmen particularly the young students of the different Colleges, particularly belonging to the remote village areas of Assam get an opportunity to prove their sporting talent and thereby they are able to make themselves capable to represent on behalf of our state as well as for our country in future. In fact, here is an opportunity for the student sportsman to realize his full potential. As we know that Games and Sports are as important as food, air and water and these are essential for the development of human personality. Human body is a machine—it needs essentially the proper functioning of all the vital parts of the body. Games and Sports provide immense stamina to the human body and they tone up the body and increase physical endurance. Therefore, I do believe that this type of Tournament would definitely help to produce the natural sportsman in our state.

Looking into biographies of great personalities, we find that the secret of their success is not that they were born with the immense beauty and power but largely the fact that they possessed the impressive physical fitness. To be best in health is an art which fills our mind with optimism, self-confidence and firm determination. Life is a challenge and to meet it, one has to have a good health. In this regard, Games and sports can play a crucial role. That is why, in most of the countries today, Games

and Sports become a way of life. Candidly speaking, India's performance in the world of sports is not up to the mark. We, the Indian, are lagging far behind than other nations. Of course, it is a matter of contentment that recently, the Govt. of India has given utmost priority in Sports. The Sports Council of our college also accentuates that Sports are a fulltime occupation and not a part time job. Realizing this value of Sports, the Council has been espousing various measures for the development of them viz: Organization of Tournament and participation in the Tournaments hosted by different Colleges and Institutions. To host GU Inter College Volleyball Tournament, 2014-15 is a result of this effort. The Council has also been encouraging the college volleyball team to participate in the Volleyball Tournament organized by the different Colleges and Institutions.. Indeed, Suren Das College, Hajo is a good platform for our rural students in academic as well as in the field of sports. As Games and Sports in-charge, I have been always trying my best to do my duty properly so that every student gets proper opportunity to show their talents in Sports. At this moment, I extend my sincere thanks to Mr. Biswajit Kalita, the Working President of the Organizing Committee and Mr. Rajib Das, the Assistant Secretary of the Organizing Committee who have been extending their full co-operation for making the tournament a grand success.

It's a great moment for the family of our college that a number of Volleyball teams under GU as well as prominent Sport Personalities of our State have assembled in our College premise on the occasion of this Volleyball Tournament. I convey my heartiest welcome to all the participant teams representing different Colleges under Gauhati University for their cooperation as well as to generate of an enthusiastic atmosphere in

our college premises. I also extend my sincere thanks to all honorable invitee guests to the Inaugural and the Valedictory Functions of the Tournament who have crystallized each and every moment of the Tournament. Then, I am grateful to those who are helping physically, mentally as well as financially for smooth and successful conduct of the Tournament. Moreover, I would like to extend my great honour to the president and other members of the Organizing and Steering Committees, all esteemed members of the Sub Committees, Teachers' Unit of our College, members of the Students Union Body, other students and employees of the College, community members, the president and the Secretary of the Assam Volleyball Association, the Referees officiating the matches, the members of the press and media concern for their sincere help and co operation in order to make the event successful.

Finally, I congratulate the Champion, Runners up, Fair Play team and all those who have able to win the individual trophy for their best individual performance in lifting, smashing and so on. At the same time, I never forget to convey my best wishes to those who have not able to win prize. Student Sportsman friends, I would like to remind you the words of Baron Pierre de Coubertin, the father of Modern Olympic Games as he stated "Participation is far more important than the winning of laurels." I hope that this should be the motto of a genuine sportsman.

In the end, on behalf of the Organizing Committee, My fervent appeal to all concerned for accord your pardon for any omission and commission while offering proper facilities & hospitalities during your stay in our campus.

Thanking you all.

Place: Suren Das College, Hajo

Date: 26-02-2015

পুণ্যতীৰ্থ হাজো আৰু সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় এক অৱলোকন

শ্ৰীশ্ৰীপ্ৰকাশ দাস

মঠ-মন্দিৰ, সৰু সৰু পাহাৰ-টিলা, নৈ-নিজৰা, খাল-বিল, বিভিন্ন বঙৰ চৰাই-চিৰিকতি, জীৱ-জন্তু, গছ-গছনি, ফল-ফুল আদিৰে সুশোভিত হাজো এখনি ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ প্ৰাচীন নগৰ। অতীজৰে পৰা হাজো ভিন্ন ধৰ্ম, বৰ্ণ, জাতি, সম্প্ৰদায়ৰ লোকৰ মহামিলনৰ সংগম স্থান। বৰ্তমানৰ নিজ হাজো গাঁওখন ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰে শৰাইঘাট দলঙৰ পৰা প্ৰায় বিশ কিলোমিটাৰ পশ্চিমে অৱস্থিত। প্ৰকৃততে হাজোৰে এটি বিশাল অঞ্চলক সামৰি লয়। 'হাজো' এটি বিধানসভা সমষ্টি আৰু ই গুৱাহাটী লোকসভা সমষ্টিৰ অন্তৰ্গত। ষোড়শ শতিকাত ৰঘুদেৱ নাৰায়ণৰ ৰাজত্ব কালত কোচ হাজোৰে এখন ৰাজ্যৰ মৰ্যাদা পাইছিল আৰু ইয়াৰ সীমাই অবিভক্ত কামৰূপ, দৰং আৰু গোৱালপাৰা জিলাৰ এক বৃহৎ অঞ্চলকে সামৰি লৈছিল। বৰ্তমান সেই মৰ্যাদা আৰু বিশালতা হেৰুৱাই এতিয়া এখন গাঁৱত পৰিণত হৈছে। নিজ হাজো গাঁওখনৰ পূৰ্বে অভয়পুৰ-গেৰুৱা, পশ্চিমে ৰামদিয়া, উত্তৰে লখাইতৰা নৈ আৰু দক্ষিণে ন-নৈ, বংশৰ। নিজ হাজো গাঁওখনৰ আয়তন ১৫.৪১ বৰ্গ কিলোমিটাৰ। ২০১১ চনৰ লোকপিয়লমতে জনসংখ্যা ১৭,৬৩০ জন। পুৰুষ ৮,৯০১ জন আৰু মহিলা ৮,৭২৯ জনী। সাক্ষৰতাৰ হাৰ ৭৭.৬৭ শতাংশ। ইয়াৰে পুৰুষ ৮৩.২২ শতাংশ আৰু মহিলা ৭২.০১ শতাংশ।

হাজো নামৰ উৎপত্তি :

মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ সমসাময়িক নৰবৈষ্ণৱ যুগৰ এজন প্ৰখ্যাত কবি অনন্ত কন্দলিয়ে ৰামায়ণৰ অযোধ্যাকাণ্ড অনুবাদ প্ৰসংগত হাজোৰ বিষয়ে এনেদৰে

উল্লেখ কৰিছে—

হাজো হেন নাম

পবিত্ৰ উত্তম

স্থান কামৰূপ মাৰে।

মণিকূট গিৰি

শিখৰত আছ

হয়গ্ৰীৰ দেৱৰাজে।।

ইতিহাসৰ বিভিন্ন সময়ত এই পুণ্যভূমিখনে বিভিন্ন নামেৰে পৰিচিতি লাভ কৰি আহিছে। পুৰণি বিভিন্ন পুৰি আদিতো ঠাইখনৰ কথা বিভিন্ন নামেৰে উল্লেখ আছে। একাদশ শতিকাৰ কালিকা পুৰাণত অপুৰ্ণভৰ আৰু মণিকূট, চতুৰ্দশ শতিকাৰ যোগিনীতন্ত্ৰত বিষ্ণুপুষ্কৰ, দৰংপাৰা ৰাজবংশাৱলীত মণিকূটগ্ৰাম বুলি উল্লেখ আছে। বুৰঞ্জী আৰু বৈষ্ণৱ যুগৰ কবিসকলৰ ৰচনাৰ পৰাহে 'হাজো' নামৰ প্ৰয়োগ পোৱা যায়। মোগলসকলে হাজোক 'চুজাবাদ' বুলি উল্লেখ কৰিছে। কোচ আৰু আহোম ৰজাসকলৰ তাম্ৰ ফলিটো হাজো নামটো পোৱা যায়।

হাজো নামৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কেও বিভিন্ন কাহিনী জনশ্ৰুতিৰ লগতে ঐতিহাসিক আৰু ভাষা-তাত্ত্বিক ব্যাখ্যাও আছে।

১। এটি জনশ্ৰুতিমতে কলি আৰু দ্বাপৰ সন্ধিক্ষণত এই ঠাইখনত মুনিসকলে যোগ সাধনা কৰিছিল। তপস্যা সম্পূৰ্ণ নোহওঁতেই অসুৰবিলাকৰ অত্যাচাৰত তেওঁলোকৰ সাধনা ভ্ৰষ্ট হ'ল। ফলত মুনিসকলে 'হত যোগ', 'হত যোগ', 'হা-যোগ', 'হা-যোগ' বুলি চিঞৰিবলৈ ধৰিলে। এই 'হা-যোগ'ৰ পৰাই 'হাজো' হোৱা বুলি এটি কিংবদন্তি প্ৰচলিত হৈ আহিছে।

২। প্ৰবাদ আছে যে ভগৱান বুদ্ধদেৱে হাজোত মহা পৰিনিৰ্বাণ লাভ কৰিছিল। তেওঁৰ এই মহা পৰিনিৰ্বাণৰ সময়ত তেওঁৰ শিষ্যবৰ্গই শোকতে 'হ অ জু', 'হ অ জু' (অৰ্থাৎ সূৰ্য ডুব গ'ল) বুলি চিঞৰিবলৈ ধৰিলে। ইয়াৰ পৰা হাজো নামৰ সৃষ্টি হ'ল বুলি এটি জনশ্ৰুতি প্ৰচলিত হৈ আহিছে।

৩। হাজোত মুছলমানসকলৰ পবিত্ৰ তীৰ্থ পোৱামৰ্কা বিৰাজ কৰিছে। মুছলমানসকলে পোৱামৰ্কা দৰ্শন কৰিলে 'হজ' কৰাৰ সমান পুণ্য লাভ হয় বুলি বিশ্বাস কৰে। 'হজ'ৰ পৰাই 'হাজো' হোৱা বুলিও এচামে ক'ব বিচাৰে।

৪। এসময়ত 'হজ' বা 'হাজু' নামৰ মেচ ৰজা এজনে ইয়াত ৰাজধানী স্থাপন কৰিছিল। এইজনা মেচ ৰজাৰ নামেৰেই ঠাইখনৰ নাম হাজো হ'ল বুলিও কোৱা হয়।

৫। এসময়ত হাজং নামৰ জনজাতিৰ লোকে ইয়াত শাসন কৰিছিল। তেওঁৰ নাম অনুসৰিয়েই হাজঙৰ পৰা হাজো হোৱা বুলিও কিছুমানে কয়।

৬। পণ্ডিতপ্ৰৱৰ ড° বাণীকান্ত কাকতিদেৱে 'হাজো' বড়োমূলীয় শব্দ বুলি ভাবে। বড়ো ভাষাত 'হা' মানে মাটি আৰু 'গজৌ' মানে ওখ ঠাই। হা আৰু গজৌ শব্দ দুটা লগ লাগি কালক্ৰমত হাজো হৈছে; হা+গজৌ > হাগজৌ > হাজৌ > হাজো। এই ব্যাখ্যাৰ যথার্থতা থকা বুলি বহুতে ভাবে। কিয়নো হাজো অঞ্চলটো এসময়ত বড়োসকলৰ বাসভূমি আছিল। তদুপৰি হাজোৰ দাঁতিকাষৰীয়া ঠাইবোৰৰ তুলনাত হাজো ওখ ঠাই।

পুণ্যতীৰ্থ হাজো :

প্ৰকৃততে হাজো এখনি মন্দিৰ নগৰী। হাজো পঞ্চতীৰ্থ হিচাপে খ্যাত। এই তীৰ্থকেইখন হ'ল- হয়গ্ৰীৰ মাধৱ, কেদাৰেশ্বৰ, কমলেশ্বৰ, কামেশ্বৰ আৰু গণেশ মন্দিৰ।

পঞ্চতীৰ্থৰ মূল শ্ৰীশ্ৰীহয়গ্ৰীৰ মাধৱ মন্দিৰ মণিকূট নামৰ এটি টিলাৰ ওপৰত অৱস্থিত। ইয়াত পূজা কৰা হয় হয়গ্ৰীৰৰূপী বিষ্ণুক। মন্দিৰৰ উপাসনাস্থলত হয়গ্ৰীৰ

মাধৱৰ মূৰ্তিৰ লগতে তেওঁৰ সোঁপিনে গোৱিন্দ মাধৱ, বাসুদেৱ আৰু বাঁওপিনে দ্বিতীয় মাধৱ আৰু গডুৰ পক্ষী বিদ্যমান। মন্দিৰৰ নামনিত বিষ্ণুপুষ্কৰ নামে এটি পুখুৰী আছে। মন্দিৰটোৰ নিৰ্মাণকাল ষষ্ঠ শতিকামান বুলি কোৱা হয়। এটা সময়ত মন্দিৰটোৰ বিস্তৰ ক্ষতি হয়। ১৫৮৩ চনত কোচ ৰজা ৰঘুদেৱ নাৰায়ণে পুনৰ নিৰ্মাণ কৰি উলিয়ায়। ভূটীয়াসকলে মাধৱ মন্দিৰটো আগতে বৌদ্ধ মঠ আছিল বুলি ভাবি পূজা কৰে। মন্দিৰৰ কাষতে এটি দৌলগৃহ আছে। আহোম ৰজা প্ৰমত্ত সিংহই ১৭৫০ খ্ৰীষ্টাব্দত এই দৌল গৃহটো নিৰ্মাণ কৰাইছিল। হাজোৰ মাধৱ মন্দিৰ পূৰ্বভাৰতৰ জগন্নাথ মন্দিৰসদৃশ।

মাধৱ মন্দিৰৰ পৰা অলপ আঁতৰত মদনাচল পাহাৰৰ ওপৰত অৱস্থিত কেদাৰেশ্বৰ মন্দিৰ এটি প্ৰাচীন মন্দিৰ। এই মন্দিৰৰ উপাস্য দেৱতা হ'ল - 'শিৱ'। এই কেদাৰ মন্দিৰৰ লগতে কেদাৰ পুখুৰীৰ পাৰত কমলেশ্বৰ মন্দিৰ অৱস্থিত। ইয়াৰ বিগ্ৰহো শিৱ লিংগ।

মদনাচল পাহাৰৰ পশ্চিম পিনে কিছু নামনিত গোকৰ্ণ পাহাৰত কামেশ্বৰ মন্দিৰ অৱস্থিত। এই মন্দিৰৰ বিগ্ৰহো শিৱ লিংগ। কামেশ্বৰ মন্দিৰৰ নামনিত গণেশ মন্দিৰ অৱস্থিত। এটি প্ৰকাণ্ড শিলত খোদিত গণেশৰ এই মূৰ্তিৰ আৰিভাৰকাল সঠিকভাৱে জনা নাযায়। কেৱল আহোম ৰজা প্ৰমত্ত সিংহই ১৭৪৪ চনত বৰ্তমানৰ মন্দিৰটো নিৰ্মাণ কৰাইছিল।

এই পাঁচখন তীৰ্থৰ উপৰি কেদাৰ মন্দিৰৰ গাতে লাগি থকা আন এটি প্ৰসিদ্ধ হিন্দু মন্দিৰ হ'ল জয়দুৰ্গা মন্দিৰ। আহোম ৰজা লক্ষী সিংহই ১৭৭৪ চনত এই মন্দিৰটো স্থাপন কৰে। ই এটা শাক্ত মন্দিৰ। ইয়াৰ উপৰি কপিল মুনিৰ আশ্ৰম, মহাপ্ৰভু চৈতন্যদেৱৰ নামেৰে চৈতন্যঘোষা, ভীমে পইতা ভাত খোৱা চৰিয়াটো, ষাঁড়গৰু, নেতাই ধুবুৰীৰ ঘাট, সৰ্প যোৱা ৰাস্তা, গৌতম বুদ্ধক লৈ জড়িত কৰা বিশাল শালগছজোপা, বৰাহকুণ্ড, সৰগ দুৱাৰ (সৰগলৈ যোৱা ৰাস্তা) আদি পৰ্যটকক আকৰ্ষণ কৰিব পৰা বহু কীৰ্তিচিহ্ন আছে।

পোৰামক্কা দৰগাহ :

হিন্দুৰ সমানে ইছলামধৰ্মী লোকসকলৰ বাবেও হাজো পবিত্ৰ তীৰ্থভূমি। নিজ হাজোৰ গডুৰাচল পাহাৰৰ শিখৰত অৱস্থিত পোৰামক্কা দৰগাহ স্বৰীফ মুছলমানসকলৰ বাবে এখনি পুণ্য তীৰ্থ। এই তীৰ্থত গিয়াছুদ্দিন আউলিয়া নামৰ এগৰাকী পীৰৰ মাজাৰ আছে। তেওঁ ছাহ বংশৰ আৰু সুদূৰ ইৰাকৰ চুলতান আছিল। কালক্রমত বুদ্ধদেৱৰ নিচিনাকৈ দেশৰ শাসনভাৰ ত্যাগ কৰি ইছলাম ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ বাবে ৭০ জন পীৰ লগত লৈ নিজৰ দেশৰ পৰা ওলাই আহি এসময়ত অসম দেশৰ হাজোৰ গডুৰাচল পাহাৰত থিতাপি লয়। ইয়াৰ পৰাই ধৰ্মপ্ৰচাৰ কৰি তেওঁৰ ইন্তেকাল হয়। প্ৰবাদ আছে যে তেওঁ মক্কা স্বৰীফৰ পৰা এপোৱা মাটি আনি ইয়াত স্থাপিত কৰিছিল বাবে এই তীৰ্থক্ষেত্ৰৰ নাম পোৰামক্কা হয়। তেওঁৰ সমাধিৰ কাষতে ছাহজাহানৰ পুত্ৰ চুজাউদ্দিনে বংগৰ নবাব থকা সময়ত ১৬৫৭ চনত এই মাজাৰটো সজাইছিল। ইছলামধৰ্মী লোকৰ মনত মক্কা, মদিনাৰ পিচতেই পোৰামক্কাই গুৰুত্ব পাই আহিছে। সেয়েহে যিসকল লোকে মক্কা লৈ গৈ হজ কৰিব পৰা নাই, তেওঁলোকে পোৰামক্কা দৰ্শন কৰিলেও প্ৰায় সমপৰ্যায়ৰ পুণ্য অৰ্জন কৰিব পাৰি বুলি বিশ্বাস কৰে। ইছলামধৰ্মী লোকসকলৰ সমানেই হিন্দু ধৰ্মাৱলম্বী লোকেও আগহেৰে পোৰামক্কা মাজাৰ স্বৰীফ দৰ্শন কৰে আৰু আল্লাহৰ ওচৰত মমবাতি, ধূপ আদি আগবঢ়াই দোৱা মাগে। বিশেষকৈ উৰুছৰ সময়ছোৱাত অগণন দৰ্শনাৰ্থীৰ পোৰামক্কা লৈ আগমন হয়। উৰুছ মাঘৰ প্ৰথম বিহুৰ দিনা (সংক্ৰান্তি) আৰম্ভ হৈ মাঘী পূৰ্ণিমাৰ পূৰ্ণ উৰুছ হয়। সেইদিনা হেজাৰ হেজাৰ তীৰ্থযাত্ৰীৰ সমাগম হয়।

ধোপৰগুৰি সত্ৰ :

নৱ বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ আদৰ্শৰ প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰৰ ক্ষেত্ৰতো হাজোৰ স্থান উল্লেখনীয়। বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ গুৰুসকল শংকৰদেৱ, মাধৱদেৱ, হৰিদেৱ, দামোদৰদেৱ

আদিৰ পদাৰ্পণে হাজোক ধন্য কৰিছে। মহাপুৰুষ মাধৱদেৱৰ নিৰ্দেশত লক্ষীকান্ত আতৈয়ে ১৫৮৭ চনত লখাইতৰা নদীৰ পাৰত নিজ হাজোৰ ধোপৰগুৰিত তিনিটা কোঠায়ুক্ত এটি গৃহ নিৰ্মাণ কৰি সত্ৰ পাতে। ইয়াৰ পিচৰ বছৰত অৰ্থাৎ ১৫৮৮ চনত মাধৱদেৱে ধোপৰগুৰি সত্ৰত পদাৰ্পণ কৰি ছমাহ কাল হাজোত কটাইছিল। মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ সমসাময়িক কবি অনন্ত কন্দলিয়ে আদি কৰি বৈষ্ণৱ কবিসকলৰ ধৰ্মচৰ্চাৰ কেন্দ্ৰ আছিল এই পুণ্যভূমি হাজো। সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়খন এই সত্ৰখনে দান দিয়া ১৪ বিঘা ৩ কঠা ৭ লেচা মাটিতে প্ৰতিষ্ঠিত।

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়, হাজো :

অতীজৰে পৰা হাজো উত্তৰ-পূৱ ভাৰতৰ ধৰ্মীয় আৰু শিক্ষা সংস্কৃতিৰ কেন্দ্ৰস্থল আছিল। বৈষ্ণৱ কবি সাহিত্যিক সকলৰো ধৰ্মভূমি, কৰ্মভূমি আৰু শিক্ষাভূমি আছিল হাজো। ইংৰাজ শাসনৰ আদি কালছোৱাতে শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত হাজোক গুৰুত্ব সহকাৰে লোৱা হৈছিল। কমিচনাৰ ডেভিদ স্কটৰ প্ৰস্তাৱ অনুসৰি ১৮২৬ চনত অসমত প্ৰথম যি ১১ খন স্কুল স্থাপনৰ সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছিল, ইয়াত হাজোকো অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছিল।

সদাৰামীনৰ আত্মজীৱনতো (১৮৪২/৪৩ চনৰ ডায়েৰী) হাজোত স্কুল স্থাপন কৰা কথা উল্লেখ আছে। 'এবং হাজোত এটা স্কুল ঘৰ কৰিবৰ বাবে সৰকাৰৰ পৰা আদেশ হ'ব বুলোদেও শৰ্মা ৰাজখোৱাকৈ কৰিবৰ আজ্ঞা দেওৱা হৈছিল।' ১৯১২ চন পৰ্যন্ত হাজোত এখন উচ্চ প্ৰাথমিক বিদ্যালয় আছিল আৰু পিচত এইখন গুৱাহাটী লোকেল বোৰ্ডৰ অধীনত মজলীয়া বিদ্যালয় হিচাপে স্থাপন কৰা হয়।

ইয়াৰ পিছত আহিল আধুনিক ইংৰাজী শিক্ষা প্ৰচাৰৰ টো। সেই সময়ৰ কামৰূপ জিলাৰ উপায়ুক্ত ডব্লিউ এ.বেণ্টিক চাহাব,বিষ্ণুৰাম মেধি আদি শিক্ষাসেৱীসকলৰ উদগণিত ১৯১৬ চনত সেই সময়ৰ ধনী ব্যৱসায়ী

কান্দাৰাম ভৰালীদেৱে নিজৰ নামেৰে 'কান্দাৰাম মাইনৰ স্কুল' প্ৰতিষ্ঠা কৰে। এই বিদ্যালয়খনে ১৯৩৬ হাইস্কুল আৰু ১৯৫৮ চনত বিজ্ঞান,কলা দুয়োটা শাখাৰে উচ্চতৰ মাধ্যমিক পৰ্যায়লৈ উন্নীত হয়। ইয়াৰ বহু বছৰ পিছলৈকে গুৱাহাটীৰ উত্তৰ পশ্চিমে নলবাৰীলৈকে মহাবিদ্যালয়ৰ কথা বাদেই আনকি উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ো নাছিল। অৰ্থাৎ তেতিয়ালৈকে উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰ আছিল হাজো।

ষাঠি দশকৰ আৰম্ভণিৰে পৰা হাজোত মহাবিদ্যালয় স্থাপনৰ চিন্তা-চৰ্চা চলে। সময়ে সময়ে অঞ্চলৰ শিক্ষাসেৱীসকলে এই অঞ্চলৰ মধ্যস্থান হিচাপে হাজোত কলেজ স্থাপনৰ বাবে উঠি পৰি লাগিছিল কিন্তু তেওঁলোকৰ উদ্যোগ বাস্তৱায়িত নহ'ল। সত্তৰৰ দশকৰ শেষৰফালে স্থানীয় ডেকা অধিবক্তা প্ৰয়াত ভূপেশ মালাকৰৰ উদ্যোগত কলেজ স্থাপনৰ প্ৰস্তুতি চলোৱা হয় আৰু এই ক্ষেত্ৰত স্থানীয় ৰাইজৰ লগতে ৰামদিয়া, হাৰদিয়া, হালোগাওঁ, বামুন্দী, দামপুৰ, শনিয়াদী, বৰ্ণি, ৰাজাবজাৰ, সাতদলা, ভোমাৰবড়ী, বাগটা, আদিৰ ৰাইজে পূৰ্ণ সমৰ্থন আৰু সহায়-সহযোগ আগবঢ়ায়। এই উদ্দেশ্যৰে অনুষ্ঠিত সভাত 'হাজো আঞ্চলিক মহাবিদ্যালয়' নামে মহাবিদ্যালয় এখন স্থাপনৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হয় লগতে ১৯৭৯ চনৰ শিক্ষাবৰ্ষৰ পৰা প্ৰি-ইউনিভাৰ্চিটিৰ কলা শাখাৰ শ্ৰেণীসমূহ হাজো উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত খোলাৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হয়।

২৯ আগষ্ট, ১৯৭৯ তাৰিখে হাজো উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত এক অনাড়ম্বৰ উদ্বোধনী অনুষ্ঠানেৰে 'হাজো আঞ্চলিক মহাবিদ্যালয়' নামেৰে মহাবিদ্যালয়খনৰ শুভাৰম্ভ কৰা হয়। প্ৰথম বাহিৰৰ দুই এজন প্ৰবক্তাৰ উপৰিও হাজো উচ্চতৰ মাধ্যমিকৰ বহুকেইজন বিষয় শিক্ষকে পাঠদানৰ দায়িত্ব লৈ সহায় আগবঢ়ায়। অধ্যক্ষ হিচাপে যোগদান কৰে ইক্ৰামুদ্দিন শইকীয়াই।

মহাবিদ্যালয় খনৰ প্ৰাৰম্ভিক খৰচ ৰাইজৰ দান-বৰঙণি আৰু ৰাইজৰ অধীনত থকা খাল-বিল বিক্ৰি কৰি পোৱা ধনেৰে চলোৱা হৈছিল। কলেজখনৰ সাহায্যার্থে থিয়েটাৰ আৰু লটাৰী অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল। তাৰোপৰি হাজো ১নং হাজো গাঁও পঞ্চায়ত সমবায় সমিতিৰ অংশীদাৰসকলে প্ৰতি কেজি চাউল আৰু চেনীত ১০ পইচা অতিৰিক্ত হিচাপে প্ৰতিমাহে মহাবিদ্যালয়খনলৈ আগবঢ়ায়। এটা সময়ত মহাবিদ্যালয়ৰ নামত জমা দিবলগীয়া ৩৫,০০০.০০ (পঁয়ত্ৰিশ হাজাৰ) টকা প্ৰস্তুতি কমিটিৰ কোষাধ্যক্ষ তেতিয়াৰ বিশিষ্ট ব্যৱসায়ী সুৰেন দাসে নিজাববীয়াকৈ দি এক অৰ্থ সংকটৰ পৰা মহাবিদ্যালয়খনক উদ্ধাৰ কৰে। মহাবিদ্যালয়খনৰ বাবে নিজা মাটিৰ প্ৰয়োজন হোৱাত হাজো ধোপৰগুৰি সত্ৰই ১৯৮২ চনত সত্ৰৰ ১৪ বিঘা ৩ কঠা ৭ লেচা মাটি দান কৰি মহাবিদ্যালয়খনক স্থায়িত্ব প্ৰদান কৰে।

পূৰ্ণাঙ্গ কলেজ এখনৰ বাবে আহিল প্ৰয়োজনীয় গৃহৰ কথা। এনেতে প্ৰয়াত সুৰেন দাসৰ পৰিয়ালবৰ্গই মহাবিদ্যালয়ৰ গৃহ নিৰ্মাণ আৰু যাৱতীয় খৰচৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰে। ফলত ১৯৮৩ চনৰ পৰা 'হাজো আঞ্চলিক মহাবিদ্যালয়'ৰ পৰিৱৰ্তে 'সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়, হাজো' নামেৰে মহাবিদ্যালয়খন নামকৰণ কৰা হয়।

লাহে লাহে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা বৃদ্ধি পাব ধৰিলে। লগে লগে স্নাতক শ্ৰেণীসমূহ আৰম্ভ কৰা হয়। এইখিনি সময়তে কেইজনমানে অস্থায়ীভাৱে অধ্যক্ষৰ কাৰ্যভাৰ ল'লেও স্থায়ীভাৱে ড° দয়ানন্দ পাঠকে অধ্যক্ষ হিচাপে যোগদান কৰে। তেখেতৰ যত্নত মহাবিদ্যালয়খনত বহু নতুন নতুন বিষয় খোলা হয় আৰু মহাবিদ্যালয়খনে এক গতি লাভ কৰে। ২০-২-১৯৮৬ চনত কলেজৰ ভৱনটো উদ্বোধন কৰা হয়। ইয়াৰ পিছতে মহাবিদ্যালয়খনে চৰকাৰী মঞ্জুৰী লাভ কৰে। মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতি সমূহত বহু বিদ্যানুৰাগী আৰু বিদ্বান ব্যক্তিসকল জড়িত হৈ পৰে আৰু সময়ত কলেজখনে

শৈক্ষিক আৰু আন্তঃগাঁথনিৰ ক্ষেত্ৰত বহু আগবাঢ়ি যায়।

বৰ্তমানৰ প্ৰযুক্তি বিজ্ঞানৰ লগত হাজোৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক আগবঢ়াই নিয়াৰ উদ্দেশ্যে বিজ্ঞান শাখা খোলাৰ কথা চিন্তা কৰা হয়। এই ক্ষেত্ৰত হাজো ১নং গাঁও পঞ্চায়ত সমবায় সমিতিয়ে অংশীদাৰ সমূহৰ বৰঙণিৰে সংগ্ৰহ কৰা ৫৫ লাখ টকাৰে নিজে এটি আটক ধুনীয়া বিজ্ঞান ভৱন নিৰ্মাণ কৰি উলিয়ায়। ২০০৮ চনৰ পৰা উক্ত ভৱনত উচ্চতৰ মাধ্যমিকৰ বিজ্ঞান শাখাৰ শ্ৰেণীসমূহ চলি আছে।

সামগ্ৰীকভাৱে মহাবিদ্যালয়খনৰ পৰীক্ষাৰ ফলাফল সন্তোষজনক। উচ্চতৰ মাধ্যমিক আৰু স্নাতক কলা শাখাত বহু কেইজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সুনাম অৰ্জন কৰিছে। প্ৰায় প্ৰতিবছৰে বিজ্ঞান শাখাত বহু সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে বিভিন্ন বিষয়ত লেটাৰ নম্বৰ পোৱাৰ উপৰিও ষ্টাৰ, ডিষ্টিন্চন পাই আহিছে। বৰ্তমানে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী ডেৰ হাজাৰতকৈও অধিক। ২০০৬ চনৰ ৩ আগষ্টৰ পৰা ড°

বমেন তালুকদাৰে অধ্যক্ষ হিচাপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰি আছে। এই সময়ছোৱাতো মহাবিদ্যালয়খনে বহু অনুদান লাভ কৰিছে আৰু আন্তঃগাঁথনি আৰু শৈক্ষিক পৰিৱেশ উন্নত হৈছে। প্ৰায় বিষয়তে মেজৰ শ্ৰেণী খোলা হৈছে। কৃষকান্ত সন্দিকৈ মুক্তি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শ্ৰেণীসমূহ খোলাৰ উপৰিও পৰীক্ষাও অনুষ্ঠিত হৈ আছে। এই সকলো সম্ভৱ হৈছে প্ৰয়াত সুৰেন দাসৰ পৰিয়ালবৰ্গ, ধোপৰগুৰি সত্ৰ, ১নং হাজো গাওঁ পঞ্চায়ত সমবায় সমিতি, বিভিন্ন বিদ্যানুবাগী ব্যক্তি, মহাবিদ্যালয় প্ৰস্তুতি কমিটিৰ সদস্য তথা হাজো অঞ্চলৰ ৰাইজ, মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতি, প্ৰবক্তা-কৰ্মচাৰী আদিৰ দান বৰঙণি, সহায়-সহযোগ আৰু অক্লান্ত চেষ্টাৰ ফলত। হাজোৰ উচ্চ শিক্ষাৰ বুৰঞ্জীত এইসকল ব্যক্তি আৰু অনুষ্ঠানৰ নাম চিৰস্মৰণীয় হৈ ৰ'ব।

বিঃ দ্ৰঃ - হাজো সম্পৰ্কীয় লেখাখিনি ড° প্ৰবীণ চন্দ্ৰ দাসে লিখা বিভিন্ন প্ৰবন্ধৰ পৰা সহায় লোৱা হৈছে।

ঐক্য শান্তি আৰু প্ৰগতিত ক্ৰীড়াৰ ভূমিকা

শ্ৰীবীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ দাস, শাৰীৰিক শিক্ষা নিৰ্দেশক
সম্পাদক, টেকনিকেল উপ-সমিতি

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় আন্তঃ মহাবিদ্যালয় ভলীবল প্ৰতিযোগিতা-২০১৫

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় আৰু ক্ৰীড়া

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অন্তৰ্গত আন্তঃ মহাবিদ্যালয় ভলীবল প্ৰতিযোগিতা (২০১৫) সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় হাজোৰ উদ্যোগত অনুষ্ঠিত কৰিবলৈ বিচৰাত আমি অতিশয় আনন্দিত আৰু গৌৰৱান্বিত। ইয়াৰ পূৰ্বেও ১৯৯৬ ইং চনত সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ উদ্যোগত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় আন্তঃ মহাবিদ্যালয় ফুটবল প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত হৈছিল আৰু সেই ফুটবল প্ৰতিযোগিতাৰো উদ্যোক্তাৰ দায়িত্বত থকাৰ সুযোগ কণ মহাবিদ্যালয় কতৃপক্ষই আমাক দিছিল। আজি প্ৰায় ওঠৰ বছৰ পিছত পুনৰ ভলীবল প্ৰতিযোগিতাখনৰ যোগেদি উদ্যোক্তাৰ দায়িত্ব ল'বলৈ পাই মনত অপাৰ আনন্দ অনুভৱ কৰিছো। আমাৰ অঞ্চলত ক্ৰীড়াৰ সীমিত আন্তঃগাঁঠনি আৰু বিভিন্ন অভাৱ আৰু অসুবিধাৰ মাজেৰে ফুটবল প্ৰতিযোগিতাখন অতি সুন্দৰ আৰু নিয়াৰিকৈ অনুষ্ঠিত আৰু সমাপ্ত হৈছিল। লগতে এই কথাও স্বীকাৰ্য্য যে সেই সময়ত ফুটবল প্ৰতিযোগিতাখন সাফল্যমণ্ডিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত মহাবিদ্যালয়ৰখনৰ তদানীন্তন অধ্যক্ষ ড° দয়ানন্দ পাঠকদেৱ, প্ৰয়াত হাবিবুৰ ৰহমান দেৱ, ড° হৰেশ দাস, জ্যোতিষ চন্দ্ৰ হাটখোৱা, প্ৰয়াত ডাঃ ৰবীন্দ্ৰ নাথ মালাকৰ আদি পুৰোধ্য ব্যক্তিসকলে অহোপুৰুষাৰ্থ চেষ্টা আৰু ত্যাগ আগবঢ়াইছিল। প্ৰতিযোগিতাখনৰ কাৰণে তিনিখনকৈ খেলপথাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। (হাজো উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় খেলপথাৰ, দমদমা উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় খেলপথাৰ আৰু ৰামদিয়া উচ্চতৰ মাধ্যমিক

বিদ্যালয় খেলপথাৰ) বানপানী আৰু বৰষুণৰে বিঘ্নিত প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগৰ মাজতো প্ৰকৃতিৰ সকলো বাধা নেওচি বৰ্ণাঢ্য কাৰ্যসূচীৰে অৱশেষত প্ৰতিযোগিতাখনৰ চূড়ান্ত খেল অনুষ্ঠিত হৈছিল সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় আৰু বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয় ফুটবল দলৰ মাজত হাজো উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় খেলপথাৰত। প্ৰতিযোগিতাখনত বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয় গুৱাহাটী চূড়ান্ত বিজয়ী আৰু সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় হাজো বিজিতৰ সন্মানেৰে অলংকৃত হৈছিল। ফুটবল প্ৰতিযোগিতাখনৰ প্ৰতিটো মুহূৰ্তই আমাৰ মনত আজিও অপাৰ আনন্দৰ সৃষ্টি কৰে।

ভলীবল প্ৰতিযোগিতাৰ ক্ষেত্ৰত অৱশ্যে বিশ্ববিদ্যালয় বা মহাবিদ্যালয় পৰ্যায়ত হাজোত এয়াই প্ৰথম পদক্ষেপ। কিন্তু প্ৰাধিকানযোগ্য যে ২০০৪ ইং বৰ্ষত অসম ভলীবল সন্থাৰ তত্ত্বাৱধানত গুৱাহাটী ক্ৰীড়া সন্থা আৰু হাজো ক্ৰীড়া সন্থাৰ যুটীয়া উদ্যোগত পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে ৪১ তম চিনিয়ৰ আৰু পঞ্চম মিনি সদৌ অসম আন্তঃজিলা ভলীবল প্ৰতিযোগিতা ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ ১৭ৰ পৰা ২০ তাৰিখলৈ অনুষ্ঠিত হৈছিল হাজো উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় খেলপথাৰত। ভলীবল প্ৰতিযোগিতাৰ ক্ষেত্ৰত আজি পৰ্যন্ত সেইখনেই উচ্চ পৰ্যায়ৰ খেল অনুষ্ঠিত হোৱা বুলি হাজোৰ ক্ৰীড়াপ্ৰেমী ৰাইজে দাবী কৰে। সেই প্ৰতিযোগিতাখনতো উদ্যোক্তাৰ দায়িত্ব পালন কৰাৰ সুযোগ কণ ক্ৰীড়া সংগঠকসকলে আমাক প্ৰদান কৰিছিল। আমিও আমাৰ সীমিত জ্ঞান বুদ্ধি আৰু কৌশল প্ৰয়োগ কৰি প্ৰতিযোগিতাখন

সৰ্বাংগসুন্দৰ কৰাৰ কাৰণে অহোপুৰুষাৰ্থ চেষ্টা কৰিছিলো। তাৰ স্বীকৃতি আজিও ক্ৰীড়াপ্ৰেমী শুভাকাঙ্ক্ষীৰ মুখে মুখে শুনাৰ সৌভাগ্য হয়।

আজিও ২০১৫ বৰ্ষৰ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় আন্তঃ মহাবিদ্যালয় ভলীবল প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰিবলৈ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ে সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় হাজেক দায়িত্ব অৰ্পণ কৰাত আমাৰ মনত অপাৰ আনন্দৰ সৃষ্টি হোৱাৰ লগতে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষক কৃতজ্ঞতা আৰু সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ক শুভেচ্ছা আৰু ওলগ যাচিলোঁ। মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষৰ এনে পদক্ষেপে মহাবিদ্যালয়খনৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ লগতে অঞ্চলটোৰ ক্ৰীড়াপ্ৰেমী আৰু ক্ৰীড়া প্ৰতিভাধৰ সকলক উৎসাহিত আৰু অনুপ্রাণিত কৰিব বুলি আমাৰ বিশ্বাস। হাজেক লগতে জালুকবাৰী সমষ্টিৰ অন্তৰ্গত ভালেসংখ্যক মহাবিদ্যালয়ৰ মাজৰপৰা সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় হাজেৰে দুবাৰকৈ আন্তঃমহাবিদ্যালয় প্ৰতিযোগিতা (ক্ৰীড়া) অনুষ্ঠিত কৰিবলৈ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা অনুমোদন লাভ কৰাটো প্ৰকৃততে মহাবিদ্যালয়খনৰ প্ৰশাসক লগতে শিক্ষক ও কৰ্মচাৰীসকলৰ বিশেষ অৰ্থতাৰ কথাকে সূচায়। ভলীবল খেলবিধত অৱশ্যে সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ কিছু সুনাম নথকা নহয়। মহাবিদ্যালয়খনত ভলীবল দলটিয়ে ভিন ভিন সময়ত মহাবিদ্যালয় পৰ্যায়ৰ ভলীবল প্ৰতিযোগিতাত অংশগ্ৰহণ কৰি সুনাম অৰ্জন কৰাৰ দৃষ্টান্ত পোৱা যায়।

শিক্ষানুষ্ঠানত ক্ৰীড়া আৰু শাৰীৰিক শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা :

ক্ৰীড়া বা খেল-ধেমালি শব্দটোৰ এটা সুকীয়া অৰ্থ আৰু বৈশিষ্ট্য আছে। প্ৰকৃত অৰ্থত ক্ৰীড়া সংস্কৃতিৰ মাজত বিভেদ সৃষ্টি কৰিব পৰা উপাদান সমূহৰ অভাৱ দেখা যায়।

ব্যক্তিৰ শৰীৰত সৃষ্টি হোৱা অতিৰিক্ত শক্তিৰ প্ৰয়োগৰ দ্বাৰাহে যে ক্ৰীড়াৰ জন্ম হৈছে তাত কোনো

সন্দেহ নাই। পৃথিৱীত অতি আদিম অৱস্থাৰ পৰাই মানুহ মাজত ক্ৰীড়াৰ প্ৰচলন হোৱাৰ বহুতো উদাহৰণ পোৱা যায়। কালক্ৰমত মানৱ সভ্যতা সংস্কৃতিৰ উত্তৰণ হোৱাৰ লগে লগে ব্যক্তিৰ শৰীৰত সৃষ্টি হোৱা অতিৰিক্ত শক্তিৰ নিয়ন্ত্ৰণ আৰু সুপৰিকল্পিতভাৱে বৈজ্ঞানিক চিন্তাচৰ্চাৰ মাজেৰে আঙুৰাই আনি কালক্ৰমত আধুনিক ক্ৰীড়াৰ সৃষ্টি হৈছে। ক্ৰীড়াৰ লগত সদায় এটা শব্দ জড়িত হৈ থাকে সেয়া হ'ল প্ৰতিযোগিতা। ক্ৰীড়া প্ৰতিযোগিতা আৰু সমাজৰ আন আন বিষয়ৰ প্ৰতিযোগিতাৰ মাজত যথেষ্ট পাৰ্থক্য থকা দেখা যায়। ক্ৰীড়া প্ৰতিযোগিতাই ব্যক্তিক শাৰীৰিক মানসিক আৰু বৌদ্ধিক বিকাশৰ শীৰ্ষবিন্দুলৈ নিয়াৰ এক স্বচ্ছ আৰু নিকা পদ্ধতি অৱলম্বন কৰে। এই প্ৰতিযোগিতাৰ মাজেৰে বিকাশ সৃষ্টি হয় কিন্তু বৰ্তমান বিশ্বত শক্তিৰ প্ৰতিযোগিতা ধৰ্মৰ প্ৰতিযোগিতা বৰ্ণবৈষম্য ইত্যাদিয়ে মানৱ সভ্যতাক বে অন্ধকাৰ গৰাহৰপিনে আঙুৰাই নিছে তাত কোনো সন্দেহ নাই। এখন সুস্থ সবল সৃষ্টিশীল সমাজ গঢ়াৰ ক্ষেত্ৰত ক্ৰীড়াৰ এক বিশেষ ভূমিকা আছে। ষ্টিক তেনেদৰে সমাজৰ পৰা বৈষম্য দূৰ কৰি বিবিধতাৰ মাজত ঐক্য স্থাপন কৰাটো ক্ৰীড়াৰ অপৰিসীম ভূমিকা আছে। যিটো সমাজৰ অন্যান্য বিষয়সমূহৰ পৰা পৃথক।

বৰ্তমান সময়ত সন্ত্ৰাসবাদ আৰু ৰাষ্ট্ৰ বিৰোধী কাৰ্য সমগ্ৰ বিশ্বৰ প্ৰগতি আৰু শান্তিৰ বাবে এক ভীষণ অন্তৰ্জাত হৈ পৰিছে। এনেবোৰ কাৰ্য বিশেষকৈ পৃথিৱীৰ অনুন্নত দেশবোৰত খুউব বৃদ্ধি পাবলৈ ধৰা পৰিলক্ষিত হৈছে আনহাতে পৃথিৱীৰ উন্নত দেশবোৰত এই কু-প্ৰভাৱবোৰ যথেষ্ট কম। ইয়াৰ কাৰণবোৰ ফহিয়াই চালে দেখা যায় যে পৃথিৱীৰ উন্নত দেশবোৰৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাত ক্ৰীড়া আৰু শাৰীৰিক শিক্ষাক যথেষ্ট গুৰুত্ব প্ৰদান কৰাৰ লগতে শাৰীৰিক শিক্ষাক শিক্ষাৰ লগত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে। শাৰীৰিক শিক্ষা অবিহনে শিক্ষা যে আধৰুৱা এই কথা তেওঁলোকে ভালদৰে উপলব্ধি কৰিছে। ছাত্ৰ ছাত্ৰীসকলক অতি কুমলীয়া অৱস্থাৰ পৰাই

শিক্ষা প্ৰদান কৰি শিক্ষাৰ লগত ইয়াক বাধ্যতামূলক বিষয় হিচাপে অন্তৰ্ভুক্ত কৰিছে। ফলস্বৰূপে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মানসিক আৰু শাৰীৰিক ভাৰসাম্য ৰক্ষা পৰাৰ লগতে চৰিত্ৰাৱন, গুণবান, শাসন, অনুশাসন, আদেশ, নিৰ্দেশ, সহিষ্ণুতা, কৰ্তব্যপৰায়ণতা, শৃংখলতাবোধ, স্বদেশপ্ৰেম আদি গুণেৰে সমৃদ্ধ হোৱাত সহায় কৰিছে। ইয়াৰ পৰা এইটোৱে বুজিব পাৰি যে ভাৰতবৰ্ষৰ দৰে উন্নতশীল আৰু বিবিধতাৰে পৰিপূৰ্ণ ৰাষ্ট্ৰ এখনক কু-সংস্কাৰৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ হ'লে শিক্ষানুষ্ঠানসমূহত শাৰীৰিক শিক্ষা আৰু ক্ৰীড়া বাধ্যতামূলক বিষয় হিচাপে অন্তৰ্ভুক্ত কৰাটো অতি প্ৰয়োজন। কিন্তু ইয়াৰ বিপৰীতে আজি পৰ্যন্ত বিষয়টোক শিক্ষাৰ ঐচ্ছিক বিষয় হিচাপেও গুৰুত্ব দি আহিছে। এইক্ষেত্ৰত চৰকাৰ আৰু সমাজৰ চিন্তাশীল ব্যক্তিসকলৰ সুস্থ চিন্তা চৰ্চাৰ প্ৰয়োজন আছে।

ক্ৰীড়া আৰু শাৰীৰিক শিক্ষাৰ সুফল

ক্ৰীড়া অনুশীলন আৰু শাৰীৰিক শিক্ষাৰ অন্তৰ্গত ব্যায়াম প্ৰণালীয়ে ব্যক্তিৰ শৰীৰত সৃষ্টি হ'ব পৰা জড়তা নিৰ্মূল হোৱাত সহায় কৰে। নিয়মিত ব্যায়ামে ব্যক্তিৰ শৰীৰ সুন্দৰ আৰু সুঠাম হোৱাত সহায় কৰাৰ লগতে ৰোগমুক্তও হয়।

বৰ্তমান ৰাষ্ট্ৰত অধিক শস্য উৎপাদনৰ প্ৰয়োজন হোৱাত কৃত্ৰিম আৰু ৰাসায়নিক দ্ৰব্যৰ প্ৰয়োগৰ ফলত খাদ্য শস্যত থাকিবলগীয়া প্ৰাকৃতিক গুণসমূহ যথেষ্ট হ্রাস পাইছে। যি খাদ্য প্ৰকৃততে ব্যক্তিৰ স্বাস্থ্যৰ কাৰণে অত্যন্ত হানিকারক। এই খাদ্যবোৰে ব্যক্তিৰ শৰীৰৰ ভিতৰত থকা অংগবোৰ (লিভাৰ, বৃক্ক, হৃদপিণ্ড ইত্যাদি) দুৰ্বল কৰে। ফলত ব্যক্তিৰ শৰীৰত বিভিন্ন ৰোগে দেখা দিয়ে। নিয়মিত ব্যায়াম চৰ্চাই এই খাদ্যবোৰৰ পৰা সৃষ্টি হ'ব পৰা অসুবিধাসমূহক বাধা দি ৰাখিব পাৰে।

নিয়মানুৱৰ্তিতা শৃংখলাৱদ্ধতা আদি গুণৰ অধিকাৰী হোৱাত ক্ৰীড়া আৰু শাৰীৰিক শিক্ষাই বিশেষ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰে। সময়ৰ কাম সময়মতে শেষ কৰাৰ লগতে ব্যক্তিৰ মনৰ পৰা এলাহ, জড়তা দূৰ কৰাত ক্ৰীড়াই বিশেষ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰে।

বৰ্তমান সমাজৰ যুৱ চামৰ কিছু সংখ্যকৰ মাজত ৰাগীয়াল দ্ৰব্য সেৱন আৰু আপৰাধ প্ৰৱণতা বাৰুকৈয়ে বৃদ্ধি পোৱা দেখা গৈছে। সমাজৰ সচেতন ব্যক্তি তথা অভিভাৱকসকলৰ কাৰণে ই দূৰাৰোগ্য ৰোগ সদৃশ। ক্ৰীড়া আৰু শাৰীৰিক শিক্ষাৰ মাধ্যমেৰে যুৱ চামক এই নিকৃষ্ট মানসিকতা আৰু অন্ধকাৰৰ পৰা মুক্ত কৰি ৰখাত সহায়ক হ'ব পাৰে।

বৰ্তমান ক্ৰীড়া কেৱল ধেমালিৰ বিষয়হে থকা নাই। 'সুদক্ষ খেলুৱৈ জাতিৰ গৌৰৱ দেশৰ সম্পদ' আশু বাক্যৰে ইয়াকে বুজাব বিছাৰিছে যে— এজন সুদক্ষ খেলুৱৈ হ'লে বৰ্তমান চৰকাৰে তেওঁৰ বাবে বিশেষ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছে। চৰকাৰী চাকৰিৰ উপৰিও সামাজিক মান-সন্মান, যশস্যা লাভ কৰাৰ লগতে দেশৰ প্ৰথম শাৰীৰ নাগৰিক হোৱাৰ মৰ্যদা প্ৰদান কৰিছে। ভাৰতবৰ্ষৰ দৰে স্বীকৃতিও প্ৰদান কৰিছে। ক্ৰীড়াৰ ইমানবোৰ সুফল লাভ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত আমিসৰ কিয় পিছ পৰি থাকো? এইকথা সমাজৰ প্ৰতিজন অভিভাৱকে বিচাৰ-বিবেচনা কৰাৰ প্ৰয়োজন আজি আহি পৰিছে। গতিকে সময় থাকোতে ইয়াৰ সত্যতা নিৰূপন কৰি আমি হাতে-কামে আগবাঢ়ি এখন সৰ্বাংগসুন্দৰ দুৰ্নীতিমুক্ত স্বাস্থ্যৱান, জ্ঞানবান আৰু ধনৱান স্বচ্ছ ভাৰত ৰাষ্ট্ৰ গঢ়াত ব্ৰতী হ'ব লাগে। য'ত নাথাকিব কোনো ধৰ্মৰ বিদ্বেষ, নাথাকিব উচ্চ-নীচ, নাথাকিব জাত-পাত। থাকিব মাথোঁ ঐক্য, শান্তি আৰু প্ৰগতি। তাৰেই কামনাৰে।

খেলাভিত্তিক শিক্ষা পদ্ধতি আৰু শিক্ষকৰ ভূমিকা

ড° বীণাপাণি তালুকদাৰ
সহযোগী অধ্যাপিকা, শিক্ষা বিভাগ

আধুনিক শিক্ষাদান পদ্ধতি হিচাপে খেলা ভিত্তিক পদ্ধতিয়ে বৰ্তমান বিশেষ সমাদৰ লাভ কৰিছে। শিশুৰ শাৰীৰিক, মানসিক, সামাজিক আৰু নৈতিক বিকাশৰ বাবে খেল-ধেমালি অপৰিহাৰ্য। জ্ঞান আহৰণৰ বাবে শিশুৱে কঠোৰ শ্রম কৰি পাঠ গ্ৰহণৰ পৰিৱৰ্তে খেল-ধেমালিৰ যোগেদি স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে আত্মপ্ৰকাশ আৰু বিকাশ লাভৰ স্থল স্বৰূপেহে বৰ্তমান স্থূলক বৰ্ণনা কৰা হয়। খেলাৰ সঞ্চালন ক্ৰিয়াৰ যোগেদি জীৱৰ সকলো প্ৰবৃত্তিমূলক প্ৰৱণতাই এক অস্পষ্ট ৰূপত প্ৰকাশ লাভ কৰে। খেলাৰ মূল বৈশিষ্ট্য হৈছে স্বতঃস্ফূৰ্ততা, আনন্দ প্ৰদানতা, স্বাধীনতা, অভিপ্ৰায়হীনতা আৰু কল্পনা প্ৰৱণতা। শিক্ষা গ্ৰহণ কাৰ্যত শিশুৰ স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে সহযোগিতা কামনা কৰা, তাৰ যোগেদি মনত উৎসাহ আনন্দ প্ৰদান কৰা, স্বতঃপ্ৰণোদিতভাৱে ক্ৰিয়া সম্পাদনৰ স্বাধীনতা লাভ কৰা আৰু নিঃস্বার্থ ক্ৰিয়াৰ যোগে শিশু মনৰ স্বভাৱ সুলভ কল্পনাৰ শৈক্ষিক আৰু গঠনাত্মকভাৱে প্ৰয়োগ কৰা কাৰ্যই হৈছে খেলা ভিত্তিক শিক্ষা পদ্ধতিৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য। প্ৰকৃত অৰ্থত ক'বলৈ গ'লে খেলা ভিত্তিক কোনো এক বিশেষভাৱে প্ৰস্তুত কৰা শিক্ষা পদ্ধতিক নুবুজায়। খেলাৰ প্ৰকৃত স্বৰূপ তথা বৈশিষ্ট্যসমূহে শিক্ষাত কাৰ্যকৰী কৰি তোলা পদ্ধতিয়েই হৈছে খেলাভিত্তিক পদ্ধতি। হেনৰি কল্ডৱেল কুক (Henry Coldwell Cook) নামৰ এজন শিক্ষাবিদ হ'ল খেলাক শিক্ষাৰ বুনীয়াদ ৰূপে গ্ৰহণ কৰা প্ৰগতিশীল ভাৱধাৰাক প্ৰথম প্ৰচাৰক। তেওঁ উল্লেখ কৰিছিল যে শ্ৰেণীত খেলাৰ মনোভাৱেৰে অভিনয়ৰ যোগেদি শিকালে শিশুৱে ভাষা শিক্ষা সহজে লাভ কৰিব পাৰে। তেওঁৰ বাহিৰেও ৰুছো, ফ্ৰেবল, মণ্টেছৰী, হেলেন পাৰ্কহাৰ্ট, আৰ্মষ্ট্ৰং হমাৰলেন, জন ডিউই, ৰবীন্দ্ৰ নাথ ঠাকুৰ আদি

চিন্তাবিদসকলে খেলাক শিক্ষাৰ বুনীয়াদ হিচাপে ৰাখি নানা পদ্ধতি সংগঠিত কৰি উলিয়াইছে। খেলা ভিত্তিক শিক্ষা পদ্ধতিবোৰৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য হ'ল খেলাৰ দৰে পঢ়া-শুনাৰ প্ৰতি শিশুৰ স্বাভাৱিক আগ্ৰহ আৰু আকৰ্ষণ জগাই তোলা। ফ্ৰেবলে তেওঁৰ কিণ্ডাৰ গাৰ্টেন শিক্ষা পদ্ধতিত খেলাক শিক্ষাৰ কেন্দ্ৰ হিচাপে অভিহিত কৰি খেলা ভিত্তিক শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল। তেওঁৰ খেলা ভিত্তিক শিক্ষা পদ্ধতিত স্বাভাৱিক, মুক্ত আৰু প্ৰকৃতিক পৰিৱেশ ৰচনা কৰি শিশুৰ স্বভাৱসুলভ, স্বতঃস্ফূৰ্ত আত্মপ্ৰকাশ আৰু বিকাশৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল। মোডাম মণ্টেছৰীয়ে তেওঁৰ মণ্টেছৰী শিক্ষা পদ্ধতিত শিশুসকলক সিহঁতৰ বয়সোপযোগী আনন্দদায়ক খেলা-ধূলাৰ কামত নিমগ্ন ৰখাটোকে বিদ্যালয়ৰ প্ৰধান কৰ্তব্য বুলি ভাবিছিল। তেওঁৰ মতে খেলাই হৈছে শিক্ষাৰ সকলোতকৈ সহজ আৰু কাৰ্যকৰী উপায়। তেওঁ শিশুৰ কাৰণে কিছুমান শিক্ষাকৰণ (Didactic apparatus) তৈয়াৰী কৰি সেইবোৰৰ সহায়ত স্বয়ং শিক্ষা (Auto education)ৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল। মণ্টেছৰী পদ্ধতিৰ শিক্ষাৰ মূল উদ্দেশ্য হৈছে শিশুৰ গ্ৰহণেদ্ৰিয়সমূহৰ যথার্থ গ্ৰহণ ক্ষমতা বৃদ্ধি কৰি তুলি দেহযন্ত্ৰক উপযুক্তভাৱে গঢ় দি তোলা। জন ডিউইৰ সক্ৰিয়তা ভিত্তিক শিক্ষা পদ্ধতি, হেলেন পাৰ্কহাৰ্টৰ ডল্টন শিক্ষা পদ্ধতি আৰু ৰবীন্দ্ৰ নাথ ঠাকুৰৰ শিক্ষা পদ্ধতিত শিক্ষাৰ্থীক মুক্ত পৰিৱেশত স্বাধীনতা আৰু সহযোগীতাৰ মাধ্যমত জ্ঞান অৰ্জনত ব্ৰতী হ'বলৈ সুযোগ প্ৰদান কৰিছিল আৰু ব্যক্তিগত স্বাধীনতা শিক্ষাৰ মূল কেন্দ্ৰ হিচাপে অভিহিত কৰিছিল।

আধুনিক দৃষ্টিকোণৰ পৰা খেলাক শিশুৰ আত্মপ্ৰকাশৰ ভাষা আৰু বিকাশৰ সুস্থ-সৱল পথ স্বৰূপে গণ্য কৰা হয়।

খেলাৰ দাৰ্শনিক দৃষ্টি প্ৰদান কৰা প্ৰথম ব্যক্তি ফ্ৰেডৰিক ফ্ৰেবলৰ মতে খেলা হৈছে শিশুৰ বিকাশ আৰু মানৱতা বিকাশৰ সৰ্বোচ্চ পৰ্যায়। খেলাই মানুহক আনন্দ, স্বাধীনতা, সন্তুষ্টি প্ৰদান কৰে। খেলাই শিশুক অতীতৰ প্ৰেৰণা দিয়ে, বৰ্তমানৰ আনন্দ দিয়ে আৰু ভৱিষ্যতৰ প্ৰস্তুতি আনি দিয়ে। শিশু শিক্ষা আৰু বিকাশৰ সকলো প্ৰচেষ্টা আৰু আঁচনি বৰ্তমান খেলাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি গঢ়ি উঠিছে।

খেলা ভিত্তিক শিক্ষাত বিভিন্ন পদ্ধতি পৰিলক্ষিত হয়। সেই পদ্ধতিসমূহ হৈছে— মেৰিয়া মণ্টেছৰীৰ 'মণ্টেছৰী পদ্ধতি' ফ্ৰেবলৰ 'কিণ্ডাৰ গাৰ্টেন পদ্ধতি' হেলেন পাৰ্কহাৰ্টৰ 'ডল্টন আঁচনি' আৰ্মষ্ট্ৰংৰ 'হিউৰিষ্টিক পদ্ধতি' ৰবাৰ্ট বেদেন পাৱেলৰ 'স্কাউট আৰু গাইড আন্দোলন' আৰু কিলপেট্ৰিকৰ 'প্ৰয়োজন পদ্ধতি' ইত্যাদি। এই পদ্ধতিসমূহে খেলাৰ মাধ্যমেৰে শিশুক প্ৰবৃত্তিমূলক প্ৰয়োজনবোৰ সুস্থ আৰু গঠনাত্মকভাৱে পূৰণ কৰাত অধিক গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছে। কৌতুহল প্ৰবৃত্তি, যুথ প্ৰবৃত্তি, সংগঠন প্ৰবৃত্তি, হাস্য প্ৰবৃত্তি আদি প্ৰবৃত্তিসমূহ খেলাৰ মাধ্যমেৰে উন্নীতকৰণ কৰি তুলিব পাৰে। শিক্ষাৰ ব্যক্তিমুখী আৰু সমাজমুখী এই দুয়োবিধ প্ৰয়োজনে খেলাই পূৰণ কৰিব পাৰে। শিশুৰ মৌলিক চিন্তা, বিবেচনা, উদ্ভাৱন ক্ষমতা আৰু সমস্যা সমাধান ক্ষমতা আদি নিজস্বভাৱে প্ৰয়োগৰ প্ৰয়োজনীয় পৰিৱেশ খেলা পদ্ধতিবোৰে প্ৰদান কৰিব পাৰে। ইয়াৰ ফলস্বৰূপে শিশুৰ মনত শিক্ষা গ্ৰহণৰ বাবে সাহস আৰু আত্ম-বিশ্বাসৰ ভাব জাগি উঠে। নিজ ক্ৰিয়াৰ স্বাধীনতা, দায়িত্ব আৰু কৰ্তৃত্ববোধভাৱে শিশুক সূনাগৰিক স্বৰূপে গঢ় দি তুলিব পাৰে। খেলাৰ নিচিনা স্বাভাৱিক মুক্ত আৰু আনন্দময় আচৰণৰ মাজেদিয়ে শিশুৰ জন্মগত বুদ্ধি, বৃত্তি, ব্যক্তিত্ব আৰু চৰিত্ৰৰ বিকাশ হ'ব পাৰে।

শিক্ষাদান এটা উদ্দেশ্যপূৰ্ণ আৰু গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়। ইয়াক খেলা-ধূলাৰ পৰিপূৰ্ণ আমোদ-প্ৰমোদ কাৰ্যলৈ পৰিৱৰ্তন কৰিলে শিক্ষাৰ প্ৰকৃত উদ্দেশ্য সাধনত বাধাৰ সৃষ্টি হোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে। সেয়ে এই পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰোতে পঢ়া শুনাটো মুখ্য আৰু খেলাধূলাক গৌণ হিচাপে বুজি ল'বলৈ

প্ৰেৰণা যোগাব লাগে। লিখা-পঢ়া কামবোৰক শিশুৰ উপযোগী একোবিধ খেলালৈ ৰূপান্তৰিত কৰিব পাৰিলেই খেলা আৰু শিকা একেলগে হ'ব আৰু সেয়ে হ'ব খেলা ভিত্তিক শিক্ষা পদ্ধতি (Play Way Method in Education)। শিশু শিক্ষাৰ সমগ্ৰ শিক্ষা আঁচনি শিশুকেন্দ্ৰিক কৰি তুলি শিশুৰ বাবে স্বতঃস্ফূৰ্ত আৰু আনন্দদায়ক কৰি তোলা হয়। খেলা প্ৰৱণতাৰ মুক্ত পৰিৱেশেহে শিশুক এনে আনন্দ প্ৰদান কৰিব পাৰে। খেলা হৈছে জীৱৰ এক জৈৱিক প্ৰৱণতা যি ব্যক্তিক গতি শক্তি প্ৰদান কৰে। এনে স্বতঃস্ফূৰ্ত প্ৰৱণতাক শিক্ষাত গঠনাত্মকভাৱে প্ৰয়োগ কৰি সুফল লাভ কৰাটোৱেই হৈছে শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য।

খেলা ভিত্তিক শিক্ষা পদ্ধতিত শিক্ষকৰ ভূমিকা বিশেষ গুৰুত্বপূৰ্ণ। শিক্ষকে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ প্ৰয়োজন মতে তেওঁলোকৰ ব্যক্তিগত সমস্যা সমাধানত বন্ধু, দাৰ্শনিক আৰু পথ প্ৰদৰ্শক (Friend, Philosopher and Guide) স্বৰূপে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিব লাগে। খেলা ভিত্তিক শিক্ষা পদ্ধতিত ছাত্ৰৰ ভূমিকা হৈছে মুখ্য আৰু শিক্ষকৰ ভূমিকা হৈছে গৌণ। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে শিক্ষকৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল নহৈ নিজ ক্ৰিয়াৰ দায়িত্বগ্ৰহণ আৰু সমস্যা সমাধানৰ বাবে শিক্ষাত প্ৰয়োজনীয় পৰিৱেশ গঢ়ি তুলিব লাগে। মনোবৈজ্ঞানিক সচেতনতাৰ অভাৱে শিক্ষাত বিশৃংখলতাৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে। অনভিজ্ঞ আৰু প্ৰশিক্ষণ নোপোৱা শিক্ষকৰ খেলাৰ গঠনাত্মক প্ৰয়োগৰ আশা কৰিব নোৱাৰি। খেলাৰ অপৰিকল্পিত ব্যৱস্থা আৰু অনিয়ন্ত্ৰিত পৰিৱেশে শিক্ষা ক্ষেত্ৰত শিক্ষকৰ বাবে অনুশাসনৰ সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে। শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীয়ে শিক্ষাৰ্থীৰ আত্মপ্ৰকাশৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় পৰিৱেশ গঢ়ি তুলিব লাগে। শিশু শিক্ষাৰ বিজ্ঞানসন্মতভাৱে প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত শিক্ষকেহে শিক্ষাত খেলাৰ প্ৰাসংগিকতা ভালদৰে বুজি উঠিব পাৰে। তেনে শিক্ষাকহে খেলাৰ আহিলা পাতি সুপৰিকল্পিত আৰু প্ৰণালীৱদ্ধভাৱে প্ৰয়োগ কৰি শিক্ষণ পৰিস্থিতি নিয়ন্ত্ৰিত আৰু সুপৰিচালিত কৰি তুলিব পাৰে।

Souvenir

Souvenir

পরিবেশকে। প্রত্যেক শিশুর জন্মগত শক্তি, ক্ষমতা
আর সম্ভাবনামূলক অন্বেষণে এই আফিসি প্রকাশ
যোগেদি শিশু যত্ন স্বভাব সুলভ করণার শৈক্ষিক আক
ব্যক্তিগত দুয়োদিনে বিকাশ আৰু করে।
Dr. M. M. Hossain (Siddiquee Cook)

খেলা শিক্ষার্থীৰ বাবে বিকাশমুখী প্ৰক্ৰিয়া

ড° পাৰুল দাস

শিক্ষা বিভাগ, সুৰেণ দাস কলেজ, হাজো

খেলা হৈছে শিশুৰ এক স্বাভাৱিক প্ৰৱণতা, য'ত বিকাশৰ সকলো সম্ভাৱনীয়তা নিহিত হৈ থাকে। শিক্ষাৰ আধুনিক দৃষ্টিকোণৰ পৰা খেলাক শিশুৰ আত্ম প্ৰকাশৰ ভাষা আৰু বিকাশৰ সুস্থ-সৰল পাথেয় হিচাবে বিবেচনা কৰা হয়। খেলা শিশুৰ বিকাশৰ বাবে খাদ্যৰ সমানেই প্ৰয়োজনীয়, সূৰ্যৰ পোহৰ-তাপৰ দৰেই জীৱনী শক্তিদানকাৰী প্ৰক্ৰিয়া আৰু মুক্ত বতাহৰ দৰেই প্ৰাণ বক্ষাকাৰী পৰিৱেশ স্বৰূপে বিবেচনা কৰা হয়। খেলাৰ শৈক্ষিক তাৎপৰ্য এইয়ে যে খেলাৰ যোগেদিয়ে শিশুৱে তাৰ চিন্তাজগত আৰু ক্ৰিয়াজগতত প্ৰৱেশ কৰে আৰু বিভিন্ন পৰিস্থিতিত সৃষ্টি হোৱা জটিল পৰিস্থিতিত নিজকে সুস্থভাৱে সমাযোজন কৰাই ল'ব পাৰে। খেলাৰ অন্তৰালত সেয়েহে, এক গভীৰ শিক্ষা দৰ্শন নিহিত হৈ আছে।

সম্পূৰ্ণ মুক্ত পৰিৱেশত, স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে আনন্দ উপভোগ কৰিবৰ বাবে কৰা কাৰ্যকে খেলাৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয়। খেলাৰ মাজেৰে তিনিটা বিশেষ ভাল লগা পৰিস্থিতিৰ মুখামুখি হ'ব পাৰি। সেই পৰিস্থিতি কেইটা হৈছে— স্বতঃস্ফূৰ্ততা, স্বাধীনতা আৰু আনন্দ। খেলাৰ বাবে খেলুৱৈজনক কোনেও ক'ব লগা নহয়। তেওঁ যেতিয়াই মন যায় তেতিয়াই খেলে। কোনেও নোকোৱাকৈ, কোনো বাধ্য-বাধকতাৰ মাজলৈ নহাকৈ স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে, নিজস্ব স্বাধীন পৰিৱেশত আনন্দ মনেৰে খেল খেলে। খেলি উঠি শাৰীৰিক-মানসিক সম্ভৃতিৰে জীৱনৰ অন্যান্য পৰিস্থিতিসমূহৰ মুখামুখি হয়। জন্মৰ লগতে শিশুৱে খেলাৰ প্ৰৱণতাটো আহৰণ কৰে। ই এটা আপোনা-আপুনি সৃষ্টি হোৱা মানসিক লক্ষণ।

এই মানসিক লক্ষণটো যে পিছৰ জীৱনত নামাকৰণ কৰা খেলা-ধূলাৰ পৰিচায়ক সেই কথা সৰু-ল'ৰ ছোৱালীৰ খেলাবোৰলৈ দৃষ্টিদান কৰিলেই হৃদয়ংগম কৰিব পাৰি।

খেলাৰ এক অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰয়োজনীয় চৰ্ত হৈছে স্বাধীনতা। এই স্বাধীনতা হৈছে প্ৰতি শিশুৰে জন্মগত অধিকাৰ, যাৰ কাৰ্যকৰীকৰণৰ যোগে শিশুৰ শিক্ষাৰ বিকাশ স্বাভাৱিক ৰূপত সম্ভৱ হৈ উঠে। শিশুৱে খেলাৰ যোগেদিয়ে নিজকে স্বাধীন আৰু আত্মনিৰ্ভৰশীল স্বৰূপে অনুভৱ কৰি উঠিব পাৰে। শিশুৰ শিক্ষা সাৰ্থক কৰি তুলিবলৈ সেয়েহে খেলা-প্ৰৱণ পদ্ধতিবোৰত স্বাধীনতাৰ নীতিটো উদ্দেশ্যপূৰ্ণভাৱে প্ৰয়োগ কৰাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হৈছে।

শিক্ষার্থীসকলে কৰা শিক্ষাকাৰ্যৰ সফলতা আৰু বিকাশশীল পৰিস্থিতি নিৰ্ভৰ কৰে শিক্ষাকাৰ্যৰ আনন্দময়ক পৰিস্থিতিৰ প্ৰৱৰ্তনৰ দ্বাৰাহে। সেয়েহে, বৰ্তমান সময়ত শিশু-শিক্ষাৰ সমগ্ৰ শিক্ষা আঁচনি শিশুকেন্দ্ৰিক আৰু খেলাভিত্তিক কৰি গঢ়ি তোলা হয়। কাৰণ খেলা ভিত্তিক শিক্ষাৰ মুক্ত পৰিৱেশেই শিশুক আনন্দদান কৰিব পাৰে। শিক্ষকৰ গতানুগতিক দমনমূলক ব্যৱস্থাই এই কাৰ্য সম্ভৱ কৰি তুলিব নোৱাৰে।

গতানুগতিক শিক্ষা হৈছে ক্ৰিয়াবিমুখ আৰু সেইবাবে এনে শিক্ষাত শিশুৱে আত্মপ্ৰকাশৰ সুযোগ সুবিধা লাভ কৰিব নোৱাৰে। আত্মপ্ৰকাশ বা আত্ম উন্মোচন লাভ কৰাটো শিশু শিক্ষাৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা আৰু ইয়াক সম্ভৱ কৰি তুলিব পাৰে কেৱল খেলাৰ

পৰিৱেশেহে। প্ৰত্যেক শিশুৰ জন্মগত শক্তি, ক্ষমতা আৰু সম্ভাৱনীয়তাসমূহ অন্তৰ্নিহিত হৈ থাকি সি প্ৰকাশ আৰু বিকাশৰ পথ বিচাৰি লয় খেলাৰ মাজেৰে। খেলা-প্ৰৱণ শিক্ষাইহে শিশুৰ নিজৰ ক্ৰিয়াৰ যোগে এই আত্মপ্ৰকাশৰ পথ প্ৰশস্ত কৰিব পাৰে।

খেলা-ভিত্তিক শিক্ষাই শিশুক নিজ ক্ৰিয়া আৰু শিক্ষাৰ এক দায়িত্বশীল ব্যক্তিকৰূপে বিবেচনা কৰে। এই খেলসমূহৰ বিভিন্ন কাৰ্যসূচীয়ে শিশুক নিজ দায়িত্ব অনুভৱ কৰিবলৈ শিকায়। এনে ধৰণৰ শিক্ষা কাৰ্যত ছাত্ৰৰ ভূমিকা মুখ্য আৰু শিক্ষকৰ ভূমিকা গৌণ হোৱা হেতুকে ছাত্ৰই নিজ ক্ৰিয়াৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰাৰ অভ্যাস গঠন হয়। সেয়েহে, খেলা প্ৰৱণ শিক্ষাই শিশুক আত্মনিৰ্ভৰশীল আৰু দায়িত্ববোধ সম্পন্ন ব্যক্তি হিচাপে গঢ়ি তোলে।

শিক্ষা জগতত খেলাৰ দাৰ্শনিক দৃষ্টিভংগীৰ ওপৰত সৰল মত ব্যক্ত কৰা প্ৰথমজন শিক্ষা দাৰ্শনিক হৈছে ফ্ৰেড্ৰিক ফ্ৰোৱেল। তেওঁৰ বিখ্যাত গ্ৰন্থ "The Education of Man"ত তেওঁ মত পোষণ কৰিছিল যে "খেলা হৈছে শিশুবিকাশ তথা মানৱতা বিকাশৰ সৰ্বোচ্চ পৰ্যায়। ই হৈছে ব্যক্তিৰ আত্মশিক্ষা যি তেওঁৰ আন্তৰ্নিহিত প্ৰয়োজন আৰু গতি প্ৰৱণতা পূৰণ কৰিব পাৰে। ই শিশুক দিয়ে আনন্দ, স্বাধীনতা, সম্ভৃতি, বাহ্য আৰু আভ্যন্তৰীণ জিৰণি আৰু পাৰ্থিৱ শান্তি।"

বৰ্তমান সময়ত শিশু শিক্ষাৰ সকলোবোৰ নতুন নতুন পদ্ধতি খেলাৰ মৌলিক নীতি আৰু আদৰ্শৰ দ্বাৰায়ে বিশেষভাৱে প্ৰভাৱিত হৈছে। শিক্ষাবিদসকলে খেলাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ শিশু শিক্ষাৰ ব্যৱস্থাত কাৰ্যকৰীভাৱে ৰূপদান কৰি তোলাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিছে। শিক্ষা গ্ৰহণ কাৰ্যত শিশুৰ স্বতঃস্ফূৰ্ত সহযোগিতা কামনা কৰা হৈছে আৰু ইয়াৰ যোগেদি মনত উৎসাহ, আনন্দৰ পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰাৰ বাবে যত্ন কৰা হৈছে। এনে পৰিস্থিতিত শিশুৱে স্বতঃপ্ৰণোদিতভাৱে ক্ৰিয়া সম্পাদন কৰাৰ স্বাধীনতা লাভ কৰে আৰু নিঃস্বার্থ ক্ৰিয়াৰ

যোগেদি শিশু মনৰ স্বভাৱ সুলভ কল্পনাৰ শৈক্ষিক আৰু ব্যক্তিগত দুয়োদিশে বিকাশ আৰম্ভ কৰে।

হেন্ৰি কল্ডৱেল কুক (Henry Coldwell Cook) নামৰ এজন শিক্ষকে ইংৰাজী সাহিত্যৰ শিক্ষাদানৰ বেলিকা লক্ষ্য কৰিছিল যে ছাত্ৰসকলে শ্ৰেণীত ছেঞ্চপীয়েৰৰ নাটক অধ্যয়নৰ বাবে কোনো উৎসাহ, আগ্ৰহ প্ৰদৰ্শন নকৰে। তেওঁলোকে কেৱল যন্ত্ৰচালিতভাৱে তাক মুখস্থ কৰি থয়। সেইবাবে ছাত্ৰসকলৰ অধ্যয়নত উৎসাহ আগ্ৰহ জগাই তুলিবৰ বাবে তেওঁ নাটকীয় অভিনয় পদ্ধতিৰ সহায় লয়। ইয়াৰ ফলত ছাত্ৰসকলে নাটকৰ বিষয়বস্তু নিজ নিজ অভিনয়ৰ যোগে অধিক সফলতাৰে বুজি উঠিব পাৰে আৰু সক্ৰিয় সহযোগিতাৰ বাবে আগ্ৰহী হৈ উঠে। কল্ডৱেল কুকে সেয়েহে অনুভৱ কৰি উঠে যে ছাত্ৰসকলে শ্ৰেণী কোঠাত বহি কেৱল পঠন আৰু শ্ৰৱণ কাৰ্যৰ দ্বাৰাই সাৰ্থকভাৱে শিক্ষা লাভ কৰি উঠিব নোৱাৰে। তেওঁলোকৰ এনে কাৰ্যত স্বাধীন, স্বতঃস্ফূৰ্ত আৰু সক্ৰিয়ভাৱে নিজকে জড়িত কাৰণেই শিক্ষা সফল কৰি তুলিব পাৰে। বাধ্যবাধকতাৰ পৰিৱৰ্তে স্বতঃস্ফূৰ্ততা আৰু গতানুগতিকতাৰ পৰিৱৰ্তে সক্ৰিয় সহযোগিতাহে শিক্ষাৰ সাৰ্থক নীতি হ'ব পাৰে। এনে শিক্ষাদানৰ অভিজ্ঞতাৰ ভিত্তিত তেওঁ খেলা-প্ৰৱণ পদ্ধতি গঢ় দি তোলে আৰু তেওঁলৈ লিখিত "The play way" নামৰ গ্ৰন্থত ইয়াক জনপ্ৰিয় কৰি তোলে। এনেদৰে সমগ্ৰ পৃথিৱীতে বৰ্তমান সময়ত বিশেষকৈ প্ৰাক-প্ৰাথমিক তথা প্ৰাথমিক স্তৰলৈ বিভিন্ন খেলাৰ মাধ্যমেৰে শিক্ষা কাৰ্য সম্পন্ন কৰি শিশুৰ বিকাশ সাধন কাৰ্য কৰাৰ প্ৰচেষ্টা চলোৱা হৈছে। এই সন্দৰ্ভত বিভিন্ন খেলা ভিত্তিত শিক্ষা পদ্ধতিত উদ্ভাৱন কৰা হৈছে।

শিক্ষাৰ মাধ্যমিক স্তৰ, মহাবিদ্যালয় স্তৰ আৰু বিশ্ববিদ্যালয় স্তৰ এই সকলোকেইটি স্তৰতে খেলাৰ মাজেৰে পাঠ্যক্ৰমৰ সকলোখিলি তাত্ত্বিক জ্ঞান দিয়া সম্ভৱ নহয়। সেই হেতুকে এই স্তৰসমূহত শিক্ষার্থীৰ

সৰ্বাংগীন বিকাশ সাধনৰ বাবে সহ-পাঠ্যক্রমিক কাৰ্য্যৱলীৰ ওপৰত বৰ্তমান সময়ত অধিক গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে। শিক্ষার্থীৰ অন্তৰ্নিহিত আৰু বিকাশযোগ্য ক্ষমতা তাৰ স্বাভাৱিক গতিত বিকাশই তুলিবৰ বাবে শ্ৰেণীকক্ষৰ বাহিৰত এক মুক্ত শিক্ষা পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে। এনে পৰিৱেশ আৰু তাৰ অভিজ্ঞতা কৰি তুলিব লাগে জীৱনৰ দৰেই বাস্তৱৰ সঁচা আৰু ব্যাপক পৰিসৰৰ। ইয়াৰ বাবে ছাত্ৰৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰিসৰ কিতাপৰ মাজতেই আৱদ্ধ নাৰাখি স্কুলৰ পৰিসীমাৰ ভিতৰত সম্ভৱপৰ হোৱা সকলো সামাজিক আৰু গঠনাত্মক কাৰ্যসূচীকেই অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব লাগে। পাঠ্যক্রমৰ বাহিৰেও শিক্ষানুষ্ঠানৰ অধীনত পাব পৰা এনে ব্যাপক পৰিসৰৰ অভিজ্ঞতাকেই সহ-পাঠ্যক্রমিক কাৰ্য্যৱলী বোলে আৰু খেল-ধেমালিও এই কাৰ্য্যৱলীৰে অন্তৰ্ভুক্ত বিষয়।

এই কাৰ্য্যৱলীসমূহক সাধাৰণতে চাৰিভাগত বিভক্ত কৰিব পাৰি। সেইবোৰ যথাক্ৰমে, স্বাস্থ্য বিষয়ক, মস্তিষ্ক বিষয়ক, মনোবিষয়ক আৰু হস্ত-বিষয়ক ক্ৰিয়াকলাপ (Health, Head, Heart and Hand)। এই কাৰ্য্যৱলীৰ সৈতে বিভিন্ন বহিঃ বিভাগীয় (Out-door) খেলা-ধূলা আৰু আভ্যন্তৰীণ বিধৰ খেলা-ধূলা (In-door) সমূহ সম্পৰ্কিত হৈ আছে। এই দুই ধৰণৰ খেলাৰ দ্বাৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ দৈহিক স্বাস্থ্য বক্ষা হয়, ক্ৰিয়া পটুতা বৃদ্ধি হয় আৰু দৈহিকভাৱে কেতবোৰ সজ অভ্যাস গঠন কৰিবৰ বাবেও ই সহায়কাৰী হয়। এই সমূহৰ দ্বাৰা শিক্ষার্থীসকলৰ মানসিক দিশৰ বিকাশ সাধনো হয়। ইয়াৰ যোগেদি শিক্ষার্থীসকল আত্মসচেতন, দ্ৰুত সিদ্ধান্ত গ্ৰহণত পাৰদৰ্শী, সমস্যা সমাধানত আগৰণুৱা, স্থিৰচিত্তনকাৰী আৰু জ্ঞান-অভিজ্ঞতাৰ ব্যাপক পৰিসৰৰ ধাৰণা আদি লাভ কৰিব পাৰে। এই খেলসমূহে ছাত্ৰৰ মনত বন্ধুত্ব, সহযোগিতা, সহিষ্ণুতা, আনুগত্য, অনুশাসনৰ প্ৰৱণতা, নেতৃত্বৰ ক্ষমতা, গণতান্ত্ৰিক

মনোভাৱ আদি বিবিধ সামাজিক গুণসমূহ বিকাশ তুলিব পাৰে।

শেষত, এই কথা উল্লেখ কৰিব পাৰি যে শ্ৰেণীকোঠাৰ গতানুগতিক পাঠ্যক্রমৰ জড়তা গুচাই এনেধৰণৰ সহঃ পাঠ্যক্রমিক কাৰ্য্যৱলীয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী শিক্ষা সজীৱ, প্ৰেৰণাদায়ক আৰু আন্তৰিকতাপূৰ্ণ কৰি তুলিব পাৰে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সুপ্ত অন্তৰ্নিহিত আৰু অপ্ৰকাশিত হৈ ৰোৱা দেহ-মানসিক সম্ভাৱনীয়তাসমূহ প্ৰস্ফুটিত কৰি তুলিব পাৰে। আনৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা-ভক্তি সহিষ্ণুতা, অনুশাসনীয়তা, সংযমশীলতা আদি ছাত্ৰ নৈতিক আদৰ্শ আৰু মনোবল ই গঢ়ি তুলিব পাৰে। আমাৰ শিক্ষানুষ্ঠানসমূহত যিমানবোৰ শিক্ষার্থী আছে এই সকলোবোৰেই মানসিক, শাৰীৰিক দক্ষতা নাইবা ইহঁতৰ অভিক্ৰমিক কেতিয়াও এজনৰ লগত আনজনৰ নিমিলে এনে বহুতো শিক্ষার্থী আছে যিসকলে পঢ়া-শুনাত আশানুৰূপ ফল দেখুৱাবলৈ সক্ষম নহয়, কিন্তু খেলা-ধূলাৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ আগ্ৰহী আৰু পাৰদৰ্শী। গতিকে এনেবোৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ দক্ষতাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি খেল বিষয়ক এক বৃত্তিমূলক বিষয়লৈ ৰূপান্তৰ কৰি তেওঁলোকক উপযুক্ত প্ৰশিক্ষণ দিয়া যুগুত। খেলা-ধূলাৰ বৃত্তি হিচাবে গ্ৰহণ কৰি জীৱন ধাৰণৰ পথ হিচাবে বাট লৈ দেশৰ উপযুক্ত সম্পদ সৃষ্টি কৰাৰ ক্ষেত্ৰত শিক্ষানুষ্ঠানসমূহে ভূমিকা গ্ৰহণ কৰা উচিত।

প্ৰসংগ পুথি—

- (১) শিক্ষাত নতুন ভাৱধাৰা— যতীন বৰুৱা
- (২) সম্পূৰ্ণ শিক্ষা— ড° লক্ষ্মীৰা দাস
- (৩) শিক্ষাদানৰ পদ্ধতি আৰু কৌশল— বৰ্জনীকান্ত গোস্বামী
- (৪) সমগ্ৰ শিক্ষা-২— ড° বীৰেন্দ্ৰ ডেকা
- (৫) The Play Way— Henry Coldwell

Cook.

ক্ৰীড়া : শিক্ষাৰ অবিচ্ছেদ্য অংগ

ড° ৰীপিমা বুজৰবৰুৱা

সহযোগী অধ্যাপিকা, ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ

মানৱ জীৱনত শিক্ষাৰ প্ৰভাৱ অপৰিসীম। ব্যক্তিৰ শাৰীৰিক, মানসিক, বৌদ্ধিক, আধ্যাত্মিক আৰু চাৰিত্ৰিক সামৰ্থ্যৰ গঢ় দিয়া কিছুমান কাৰ্য বা অভিজ্ঞতাই হৈছে শিক্ষা। শিক্ষাই এজন ব্যক্তিৰ ব্যক্তিত্বৰ সৰ্বাঙ্গীন আৰু পূৰ্ণ বিকাশ সম্ভৱপৰ কৰি তোলে। সহানুভূতি, সহনশীলতা, পাৰস্পৰিক বুজাবুজি, ইতিবাচক মনোভাৱ, দলীয় তৎপৰতা, খেলুৱৈসুলভ মনোভাৱ, নেতৃত্ব, জয়-পৰাজয়ক সমভাৱে গ্ৰহণ কৰিব পৰা মনোবৃত্তি আদি গুণৰ শিক্ষাৰ জৰিয়তে বিকাশ সাধন কৰিব পৰা যায়। অৱশ্যে কেৱল পুথিগত শিক্ষাৰ জৰিয়তে এনেবোৰ গুণ আহৰণ কৰাটো সম্ভৱপৰ নহয়। পুথিগত বিদ্যাই মানসিক বিকাশ সাধন কৰে। কিন্তু শাৰীৰিক আৰু মানসিক এই দুয়ো ধৰণৰ বিকাশেহে ব্যক্তিৰ ব্যক্তিত্ব পৰিপূৰ্ণভাৱে প্ৰকাশ কৰে। সেইকাৰণে সম্পূৰ্ণ শিক্ষাৰ বাবে পুথিগত জ্ঞানৰ লগতে ক্ৰীড়াকো সমানে গুৰুত্বপূৰ্ণ বুলি গণ্য কৰা হয়। পুথিগত জ্ঞানে ব্যক্তিৰ মানসিক বিকাশ সাধন কৰাৰ বিপৰীতে ক্ৰীড়াই ব্যক্তিৰ শাৰীৰিক বিকাশ সাধন কৰে আৰু পৰোক্ষভাৱে মানসিক বিকাশতো সহায় কৰে। এটা সুস্থ শৰীৰতহে সুস্থ মন এটা বাস কৰে বুলি কোৱা হয়। সেইবাবে বৰ্তমান ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় উভয় ক্ষেত্ৰতে শাৰীৰিক শিক্ষা আৰু ক্ৰীড়াক (Physical education and Sports) শিক্ষাৰ অপৰিহাৰ্য অংশ হিচাপে স্বীকৃতি দিয়া হৈছে।

মানৱ সম্পদৰ সৰ্বাধিক উপযোগৰ বাবে ব্যক্তিত্বৰ সামগ্ৰিক বিকাশৰ প্ৰয়োজন। সেইবাবে শিক্ষাৰ জৰিয়তে ব্যক্তিৰ সৰ্বাংগীন বিকাশ সাধন কৰাত গুৰুত্ব আৰোপ

কৰিব লাগে। শৈক্ষিক পাঠ্যক্রম কেৱল বৌদ্ধিক বিকাশ সাধনতেই সীমাবদ্ধ হ'ব নালাগে। সেইবাবেই সম্পূৰ্ণ শিক্ষাৰ বাবে পুথিগত জ্ঞানৰ উপৰিও ক্ৰীড়াও শৈক্ষিক পাঠ্যক্রমৰ অন্তৰ্ভুক্ত হ'ব লাগে বুলি বিভিন্ন ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় চনদ আৰু নীতিত উল্লেখ কৰা হৈছে। ইয়াৰ কেইখনমানৰ শিক্ষাৰ অবিচ্ছেদ্য অংশ হিচাপে ক্ৰীড়াক গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা দিশটোত আলোকপাত কৰা হ'ল।

শাৰীৰিক শিক্ষা আৰু ক্ৰীড়াৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় চনদ (International Charter of Physical Education and Sports) :

ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ শৈক্ষিক, বৈজ্ঞানিক আৰু সাংস্কৃতিক সংগঠনে (UNESCO) ইয়াৰ ১৯৭৮ চনত পেৰিছত অনুষ্ঠিত হোৱা বিংশ অধিবেশনত শাৰীৰিক শিক্ষা আৰু ক্ৰীড়াৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় চনদখন গ্ৰহণ কৰিছিল। এই চনদখনত ঘোষণা কৰা হৈছিল যে শাৰীৰিক শিক্ষা আৰু ক্ৰীড়া সকলোৰে মৌলিক অধিকাৰ আৰু ই শৈক্ষিক ব্যৱস্থাৰ অত্যাৱশ্যকীয় উপাদান। সেইবাবে শৈক্ষিক ব্যৱস্থাত আৰু সামাজিক ব্যৱস্থাৰ আন ক্ষেত্ৰসমূহতো শাৰীৰিক শিক্ষা আৰু ক্ৰীড়াৰ জৰিয়তে শাৰীৰিক, বৌদ্ধিক আৰু নৈতিক ক্ষমতাৰ বিকাশৰ স্বাধীনতা সকলোকে প্ৰদান কৰা উচিত।

চনদখনত উল্লেখ কৰা হৈছে যে সামগ্ৰিক শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ জীৱনজোৰা শিক্ষাৰ অন্যতম উপাদান হৈছে শাৰীৰিক শিক্ষা আৰু ক্ৰীড়া। শিক্ষা আৰু সংস্কৃতিৰ এক অন্যতম দিশ হিচাপে শাৰীৰিক শিক্ষা আৰু ক্ৰীড়াই প্ৰত্যেক ব্যক্তিৰ একো গৰাকী সামাজিক সদস্য হিচাপে

সামৰ্থ্য, মানসিক শক্তি আৰু আত্ম সংযম আৰু নিয়মানুবৰ্তিতাৰ বিকাশ সাধন কৰিব লাগিব। বিশ্বজনীন, জীৱনজোৰা আৰু গণতান্ত্ৰিক শিক্ষাৰ জৰিয়তে শাৰীৰিক সক্ৰিয়তা আৰু ক্ৰীড়াৰ চৰ্চাৰ ধাৰাবাহিকতা নিশ্চিত কৰিব লাগে।

ব্যক্তিগত পৰ্যায়ত শাৰীৰিক শিক্ষা আৰু ক্ৰীড়াই স্বাস্থ্যৰ ৰক্ষা আৰু বিকাশত, আজৰি সময়ৰ সৎ ব্যৱহাৰত আৰু আধুনিক জীৱনৰ নেতিবাচক প্ৰভাৱসমূহ অতিক্ৰম কৰাত অৰিহণা যোগায়। আনহাতে সামূহিক পৰ্যায়ত ই সামাজিক সম্পৰ্ক সমৃদ্ধ কৰে আৰু ন্যায্য বিকাশ সাধন কৰে।

শিক্ষাৰ আন উপাদান আৰু শাৰীৰিক সক্ৰিয়তাৰ মাজত ভাৰসাম্য ৰক্ষা কৰিবলৈ আৰু যোগসূত্ৰ শক্তিশালী কৰিবলৈ সকলো ধৰণৰ শৈক্ষিক ব্যৱস্থাই শাৰীৰিক শিক্ষা আৰু ক্ৰীড়াক উপযুক্ত স্থান আৰু গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিব লাগিব বুলিও চনদখনত উল্লেখ কৰা হৈছে।

ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষা নীতি, ১৯৮৬ (National Education Policy, 1986) :

১৯৮৬ চনৰ ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষা নীতিতো ক্ৰীড়াক শিক্ষণ প্ৰক্ৰিয়াৰ অপৰিহাৰ্য অংশ হিচাপে গুৰুত্ব দিয়া হৈছে। ইয়াত উল্লেখ কৰা হৈছে যে শাৰীৰিক শিক্ষা আৰু ক্ৰীড়া শৈক্ষিক প্ৰক্ৰিয়াৰ এৰাব নোৱাৰা অংশ আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বিভিন্ন কাৰ্যৰ প্ৰদৰ্শনৰ মূল্যায়নত ইয়াকো অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হ'ব। সেইবাবে সমগ্ৰ ৰাষ্ট্ৰৰে শিক্ষা ব্যৱস্থাত শাৰীৰিক শিক্ষা আৰু ক্ৰীড়াৰ আন্তঃগাঁথনি প্ৰস্তুত কৰা হ'ব। এনে আন্তঃগাঁথনিত খেল পথাৰ, খেলৰ সঁজুলি, প্ৰশিক্ষক আৰু শিক্ষক অন্তৰ্ভুক্ত হ'ব।

ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষা নীতিৰ মূল উদ্দেশ্য হৈছে যুৱক-যুৱতীৰ ব্যক্তিত্বৰ সৰ্বাঙ্গীন বিকাশ সাধন কৰা। সেইবাবে মানৱ সম্পদৰ বিকাশত শাৰীৰিক শিক্ষাক যাতে কোনো ক্ষেত্ৰতে আওকাণ কৰা নহয় সেই বিষয়ত গুৰুত্ব আৰোপ কৰি উল্লেখ কৰা হৈছে যে ছাত্ৰবাসৰ সুবিধাৰে

সৈতে ক্ৰীড়া প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন কৰা হ'ব। এনে প্ৰতিষ্ঠান সাধাৰণ শিক্ষাৰ লগতে ক্ৰীড়াৰ লগত জড়িত শিক্ষা আৰু সক্ৰিয় কৰ্মক গুৰুত্ব দিয়া হ'ব।

ৰাষ্ট্ৰীয় ক্ৰীড়া নীতি (National Sports Policy)

১৯৮২ চনত দিল্লীত এছিয়ান গেমচ অনুষ্ঠিত হোৱাৰ পিছত ভাৰতত ১৯৮৪ চনত প্ৰথমবাৰৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰীয় ক্ৰীড়া নীতি ঘোষণা কৰা হৈছিল। এই নীতি ক্ৰীড়াৰ বিকাশৰ বাবে বিদ্যালয়ত শৈক্ষিক পাঠ্যক্ৰমত অপৰিহাৰ্য অংশ হিচাপে ক্ৰীড়াক এটা নিয়মীয়া বিষয় হিচাপে অন্তৰ্ভুক্ত কৰাত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছিল। তদুপৰি মহাবিদ্যালয় আৰু বিশ্ববিদ্যালয় পৰ্যায়ত ক্ৰীড়াৰ লগত জড়িত কাৰ্য আৰু অনুষ্ঠানত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অংশ গ্ৰহণত প্ৰাধান্য দিয়া হৈছিল।

২০০১ চনৰ ৰাষ্ট্ৰীয় ক্ৰীড়া নীতিতো ক্ৰীড়াৰ শৈক্ষিক পাঠ্যক্ৰমৰ লগত জড়িত কৰাত গুৰুত্ব দিয়া হৈছে। ইয়াত উল্লেখ কৰা হৈছিল যে শৈক্ষিক পাঠ্যক্ৰমত ক্ৰীড়া আৰু শাৰীৰিক শিক্ষাক জড়িত কৰি বিদ্যালয়ৰ মাধ্যমিক শিক্ষাৰ পৰ্যায়লৈ ইয়াক বাধ্যতামূলক বিষয় কৰিব লাগে আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ যোগ্যতা নিৰূপণৰ মূল্যায়নত ইয়াক গুৰুত্ব দিব লাগে। ইয়াৰ বাবে বিদ্যালয়সমূহত খেলপথাৰ, ক্ৰীড়াৰ সঁজুলি, প্ৰশিক্ষক আদি আন্তঃগাঁথনি উন্নত কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

ৰাষ্ট্ৰীয় যুৱ নীতি (National Youth Policy)

২০০৩ চনৰ ৰাষ্ট্ৰীয় যুৱ নীতিয়ে শিক্ষণ প্ৰক্ৰিয়াৰ শিক্ষাৰ্থীৰ ওপৰত মানসিক চাপ আৰু উৎকৰ্ণা নূনত্ব কৰাত গুৰুত্ব দিয়ে। সেইবাবে এই নীতিয়ে কেৱল মুখ্য বিদ্যা বা স্মৃতিৰ ভিত্তিত পৰীক্ষা পাতি মূল্যায়ন কৰাৰ পৰিৱৰ্তে শাৰীৰিক শিক্ষা, ক্ৰীড়া, দুঃসাহসিক অভিযান আদিৰ অন্তৰ্ভুক্তকৰণৰ ওপৰত প্ৰাধান্য আৰোপ কৰে। ইয়াৰ উপৰিও এই নীতিত উল্লেখ কৰা হৈছে যে শিক্ষানুষ্ঠানসমূহত ক্ৰীড়া আৰু অৱসৰ বিনোদনৰ বাবে পৰ্যাপ্ত সুবিধা থকা উচিত। ৰাষ্ট্ৰীয় যুৱ নীতিত এই কথা

সজোৰে উত্থাপন কৰা হৈছে যে সামাজিক ক্ষেত্ৰৰ বিভিন্ন দিশত যুৱ শক্তিক সৃষ্টিশীল ভূমিকা পালনত উৎসাহিত কৰিব নোৱাৰিলে কোনো শিক্ষা ব্যৱস্থাই সফলতা লাভ কৰিব নোৱাৰে।

২০১৪ চনৰ জানুৱাৰী মাহত ভাৰতৰ কেন্দ্ৰীয় কেবিনেটে ৰাষ্ট্ৰীয় যুৱ নীতি, ২০১৪ (National Youth Policy) খন গ্ৰহণ কৰে আৰু ২০০৩ চনৰ ৰাষ্ট্ৰীয় যুৱ নীতিৰ পৰিৱৰ্তে এইখন বলবৎ কৰে। এই নীতিত উল্লেখ কৰা ১১টা অগ্ৰাধিকাৰ ক্ষেত্ৰৰ এটা হৈছে ক্ৰীড়া। যুৱ প্ৰজন্মৰ মাজত ক্ৰীড়া সংস্কৃতি গঢ়ি তোলাত গুৰুত্ব দিয়াত উল্লেখ কৰা হৈছে যে আন ৰাষ্ট্ৰৰ তুলনাত ভাৰতত ক্ৰীড়াত অংশগ্ৰহণৰ হাৰ অতি কম। সেইবাবে যুৱক-যুৱতীৰ মাজত এটা ক্ৰীড়া সংস্কৃতি গঢ়ি তোলাৰ আৱশ্যকতা আছে। যুৱকসকলে ক্ৰীড়াক কেৱল অৱসৰ বিনোদনৰ কাৰ্য হিচাপে গ্ৰহণ নকৰি প্ৰয়োজন সাপেক্ষে বৃত্তি হিচাপে গ্ৰহণ কৰিব লাগে। ইয়াৰ বাবে বিদ্যালয় আৰু মহাবিদ্যালয় পৰ্যায়ত পাঠ্যক্ৰমৰ অংশ হিচাপে ক্ৰীড়াক অধিক গুৰুত্ব দিব লাগে। ইয়াৰ বাবে আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ লগত ক্ৰীড়াৰ অধিক সংহতি সাধন কৰাৰ আৰু আন্তঃগাঁথনি উন্নত কৰাৰ প্ৰয়োজন আছে।

এইদৰে দেখা যায় যে ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় নীতি, চনদ আদিত শিক্ষাৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংশ হিচাপে ক্ৰীড়াৰ প্ৰসাৰ সাধনত গুৰুত্ব দিয়া হৈছে। কিন্তু বাস্তৱত এই নীতি, চনদ আদি আশানুৰূপভাৱে কাৰ্যকৰী কৰা হোৱা নাই। কিন্তু সাম্প্ৰতিক সময়ত ক্ৰীড়াক শৈক্ষিক পাঠ্যক্ৰমত অধিক গুৰুত্ব দি উঠি অহা শিশু, কিশোৰ

আৰু যুৱক-যুৱতীক সজ পথেৰে পৰিচালিত কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আহি পৰিছে। বৰ্তমান বিশ্বায়নৰ যুগত কিছুমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰী পথভ্ৰষ্ট হৈছে, কিছুমানে তীব্ৰ প্ৰতিযোগিতাত তিষ্ঠিব নোৱাৰি হতাশাত ভোগে আৰু বহুতে আত্মহননৰ পথে বাছি লোৱা দেখা যায়। ক্ৰীড়াই খেলুৱৈসুলভ মনোভাৱৰ সৃষ্টি কৰাৰ উপৰিও আত্ম বিশ্বাস, ইতিবাচক চিন্তা আদিৰো কৰ্ষণ কৰে। ক্ৰীড়াই পৰাজয়ক হাঁহিমুখে স্বীকাৰ কৰাৰ উপৰিও জয়ক বিনয়েৰে গ্ৰহণ কৰাৰ শিক্ষা দিয়ে। শৰীৰৰ অংগ-প্ৰতংগ সঞ্চালনৰ উপৰিও ক্ৰীড়াই আমোদ, আনন্দ আৰু উদ্যম প্ৰদান কৰে। সেইবাবে ইয়াৰ জৰিয়তে এটা সবল আৰু সুস্থ শৰীৰৰ উপৰিও সুস্থ-সবল মনৰো অধিকাৰী হোৱা যায়। এইদৰে জীৱনত সন্মুখীন হোৱা সমস্যা আৰু প্ৰত্যাহ্বানসমূহৰ সাহসেৰে সন্মুখীন হোৱাৰ মানসিকতা গঢ়ি উঠে। সেই বাবে শিক্ষানুষ্ঠানসমূহত বৌদ্ধিক শিক্ষাৰ লগতে বাধ্যতামূলকভাৱে শাৰীৰিক শিক্ষা আৰু ক্ৰীড়াৰ শিক্ষা প্ৰদান কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আহি পৰিছে। চৰকাৰৰ লগতে শৈক্ষিক নীতি প্ৰণয়ন কৰ্তাসকলে এই বিষয়ত উপযুক্ত সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰি সেইবোৰ কাৰ্যকৰী কৰাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগে। ইয়াৰ জৰিয়তে শাৰীৰিক আৰু মানসিকভাৱে সুস্থ-সবল যুৱ-প্ৰজন্ম এটা গঢ়ি তুলিব পৰা যাব আৰু বৰ্তমান ৰাষ্ট্ৰ আৰু সমাজে সন্মুখীন হোৱা যুৱ-উচ্ছৃংখলতা, হতাশ গ্ৰস্ততা, নিচায়ুক্ত দ্ৰব্যৰ প্ৰতি আসক্তি, অপৰাধপ্ৰৱণতা আদি সমস্যা আৰু অনাকাঙ্ক্ষিত পৰিস্থিতিৰ পৰা হাত সাৰিব পৰা যাব।

হাজোৰ লোক খেল ধেমালি

ড° বঞ্জু ঠাকুৰীয়া

সহকাৰী অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ
সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়, হাজো

কৃষিভিত্তিক গ্রাম্য সমাজত অৱসৰ বিনোদনৰ এটা প্রধান মাধ্যম হ'ল খেল ধেমালি। সামাজিক লোকাচাৰৰ অন্তৰ্গত লোক খেল-ধেমালি লোক জীৱনৰ এক অৰিচ্ছেদ্য অঙ্গ। বিশেষকৈ জাতীয় উৎসৱ বিহুৰ সময়ত অসমীয়া লোক সমাজে সমূহীয়াকৈ বিভিন্ন খেল-ধেমালি অনুষ্ঠিত কৰে। অসমৰ লোক খেল-ধেমালিক বোধকৰো পোন প্ৰথম বাৰৰ বাবে ৰাজকীয় মৰ্যাদা প্ৰদান কৰে আহোম ৰজা ঘৰে। ৰংঘৰ নিৰ্মাণ কৰি, চৰাই চোং পাতি, শেন চোৱা বিষয়া নিয়োগ কৰি আহোম স্বৰ্গদেউ সকলে সেই তহানিতে খেল-ধেমালি কেনেদৰে এটা জাতিৰ জাতীয় মৰ্যাদা আৰু সাহিত্যৰ নিদৰ্শন হ'ব পাৰে তাকে দেখুৱাই গৈছে। আহোম ৰাজত্বৰ সোণালী গৌৰৱ 'ৰংঘৰেই' হ'ল এচিয়াৰ প্ৰথমটো 'পেভিলিয়ন'। আৰু ইয়াৰ বাকৰিতে স্বৰ্গদেউ সকলে ম'হ যুজ, চৰাই যুজ, বিভিন্ন জীৱ-জন্তুৰ যুজ বাগৰ উপভোগ কৰাৰ উপৰিও বছৰেকৰ ৰঙালী বিহুৰ ৰং-তামাছা ইয়াতেই উদ্‌যাপন কৰি অসমীয়া জাতিৰ সংস্কৃতিৰ বৰঘৰ বান্ধিছিল।

ধৰ্মৰ মিলনক্ষেত্ৰ হাজোত অতি প্ৰাচীন কালৰে পৰা বিভিন্ন ধৰণৰ পৰম্পৰাগত খেল-ধেমালিৰ প্ৰচলন হৈ আহিছে। তিনি বিহুৰ অন্যতম মাঘ বিহু। হাজোত উলহ-মালহেৰে পালন কৰা হয় আৰু গোটেই ৰাজ্যতে 'হাজোৰ মাঘ' বিহুৰ এক বিশেষ তাৎপৰ্য আছে। মাঘ বিহুৰ সময়তে কেইবিধমান বিশেষ খেল হাজোত অনুষ্ঠিত কৰা হয়। ইয়াৰ উপৰিও বছৰটোত বিভিন্ন সময়ত খেলা খেলবো ইয়াত প্ৰচলন আছে। তাৰে কেইবিধমান খেল-ধেমালিৰ চমু বিৱৰণ তলত দিয়া হ'ল—

১) বুলবুলি যুজ : হাজোৰ বুলবুলি যুঁজ অকল হাজো বুলিয়েই নহয়, অসমীয়া সংস্কৃতিৰে এক উল্লেখযোগ্য

সম্পদ। এই চৰাই যুজবিধত দুটা দল থাকে। দলত মুখ অংশ গ্ৰহণ কৰে সাধাৰণতে 'নিজ হাজোৰ' অন্তৰ্গত ভৰালী টোলা আৰু সোণাৰী টোলাৰ ডেকা ল'ৰাই। খেল পৰিচালন কৰা অধিনায়ক দুজনক 'মাছিং' বোলা হয়। মাঘবিহুৰ প্ৰথম বিহুৰ দিনা মাধৱ মন্দিৰ প্ৰাঙ্গনত বুলবুলি যুঁজ হয়। দুয়োজন মাছিং এখন সুসজ্জিত বেদীত মুখামুখীকৈ বহি খেল আৰম্ভ কৰে। বেদীত দুয়োদলৰ এটা এটা চৰাই এৰি দিয়া হয়। যুঁজত দিয়া চৰাইবোৰক ভাং, মদ, নহৰু, লং, জাইফল, ধতুৰা, কুহিয়াৰৰ ৰস আদিৰে নিৰ্দিষ্ট পৰিমাণত প্ৰস্তুত কৰা এৰি 'ভোখ' নামৰ নিছা যুক্ত দ্ৰব্য খুওৱা হয়। এই নিছায়ুক্ত দ্ৰব্য খায় বুলবুলি নামৰ বিশেষ চৰাই বিধৰে যুজ পতা হয়। এই যুজত যি সকলৰ চৰাই জিকে তেওলোকক পুৰস্কাৰ দিয়া হয়। যুজৰ অন্তত চৰাইবোৰক কল, ফল-মূল আদি খুৰাই মুকলি আকাশত, ওচৰৰ হাবিয়নিত এৰি দিয়া হয়।

২) কণী যুঁজ : মাঘ বিহুৰ ভিতৰত কণী যুঁজ খেলাটো হাজো অঞ্চলৰ এক বিশেষ বৈশিষ্ট্য। যুঁজৰ বাবে আহোম-পুহ মাহৰ পৰাই কণী যোগাৰ কৰা হয়। মাঘ বিহুৰ 'সেয়া কণী' বোলা এটা যোজনাই হাজো অঞ্চলত প্ৰচলিত আৰু 'সেয়া কণী' মানে আটাইতকৈ টান কণী। কণী যুঁজত জিক কণীবোৰ ভাজি খোৱাটো বৰ ফুৰ্তিৰ কথা।

৩) হাউখেল : হাজো অঞ্চলৰ এটি অতি জনপ্ৰিয় খেল হ'ল হাউ খেল। হাউখেলত ৬/৭জনীয়া খেলুৱৈৰে দুটা দল গঠন কৰা হয়। প্ৰায় ৫ গজ আহল-বহলৰ ২টা কোঠালি মুকলি মাটিৰ ওপৰত বনাই লোৱা হৈছিল। দুয়োটা মাটিৰ কোঠালিৰ মাজত দুটি মধ্যৱৰ্তী ৰেখা টানি লোৱা হয়। এক উশাহতে এই খেল খেলা হয়। কোনো খেলুৱৈক চুই

আহিব লাগিব। উশাহ সলাই চুই অহা প্ৰমাণ হ'লে তেওঁ মৰে অৰ্থাৎ বহিষ্কাৰ হ'ব। বিপৰীত পক্ষই তেওঁক ধৰি ৰাখিব পাৰিলে তেওঁ মৰিব অৰ্থাৎ বহিষ্কাৰ হ'ব। এই খেলত এজন 'ৰেফাৰী' থাকে। হাউখেলৰ অতি আকৰ্ষণীয় দিশটো হৈছে ইয়াৰ লগত জড়িত গীতবোৰ। হাউখেলত প্ৰচলিত থকা এটি গীত তলত দাঙি ধৰা হ'ল—

১) "হাউৰে ছৰিয়া, পক্কা তামোল থুৰিয়া
যোঁৰাৰ নাকত দিলো জৰি
যোঁৰা গেল উতাৰে, শালমাছ গুজাৰে
শালমাছ গুজাৰে।

৪) নাওঁখেল : হাজো অঞ্চলৰ মুছলমান সম্প্ৰদায়ৰ মাজত প্ৰচলিত এবিধ অতি জনপ্ৰিয় খেল হ'ল নাওঁখেল। নদী মাতৃক অসমত প্ৰচলিত বিবিধ খেল-ধেমালিৰ ভিতৰত এটি বিশেষ আকৰ্ষণীয় আৰু আনন্দদায়ক খেল হ'ল নাওঁখেল। কেৰেলাৰ দৰে অসমতো নাওঁখেল অতি জনপ্ৰিয়। সম্ভৱতঃ স্বৰ্গদেউ ৰুদ্ৰসিংহৰ দিনতে পোনতে ৰজাঘৰীয়া পৃষ্ঠপোষকতাত নাওঁখেল অনুষ্ঠিত হৈছিল। বিশেষকৈ কামৰূপ জিলাৰ শুৱালকুছি, বৰছলি, হাজো, ৰামদিয়াত এইবিধ খেল বাৰিষা ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু লখাইতৰা নৈত অনুষ্ঠিত হৈ আহিছে।

নাওঁখেলত যোগদান কৰিবলগীয়া নাওঁবিলাক বিশেষ ধৰণেৰে সজোৱা হৈছিল। নাওঁবিলাকৰ গাত ময়ূৰ আৰু তৰায়ুক্ত কাচি জোনৰ ছৰি অংকিত কৰা হয়। খেল নাওঁত ব্যৱহাৰ কৰা বঠাবোৰো আটক ধুনীয়া আৰু ৰঙীন। এনেকৈ নিচান উৰুৱাই ৰং-বোলাই সু-সজ্জিত নাওবোৰ খেলৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা হয়।

বাৰিষা লখাইতৰা নদীত জন্মাষ্টমীৰ সময়ত কীৰ্ত্তনৰ সময়ত নাওঁখেল পতা হয়। ৰংবিৰঙেৰে সজোৱা নাৱত উঠি চাবে চাবে বঠা মাৰি যেতিয়া ডেকা ল'ৰাই নাও বাই তেতিয়া নদীত দুয়োপাৰে লোকে লোকাৰণ্য হয়। চাৰিওফালে হৰি ধ্বনি, আল্লাছ আকবৰ ধ্বনিৰে হাজোৰ আকাশ-বতাহ মুখৰিত হয়। নাওঁখেল প্ৰতিযোগিতাত নাৱৰীয়া অৰ্থাৎ বাইচাসকলে

ভটিয়ালী সুৰত শংকৰ গুৰুক স্মৰণ কৰি আল্লাহৰ নামলৈ নাৱৰ বঠাৰ চাৰে চাৰে গোৱা নাৱৰীয়া গীতবোৰ শুনিবলৈ বৰ শ্ৰুতিমধুৰ। কীৰ্ত্তন, মহাভাৰত, ইছলাম ধৰ্ম সম্বন্ধীয় আৰু বেউলা-লখিন্দাৰ কাহিনীৰ লগতে সমাজ জীৱনক অৱলম্বন কৰি নাৱৰীয়া সকলে এই গীতবোৰ গায়। কৰ্ম বিষয়ক গীত হিচাবে এই গীতবোৰ লোক সাহিত্যৰ অমূল্য সম্পদ। তলত নাওঁখেলৰ গীত দুটামান উল্লেখ কৰা হ'ল—

১) "বিছমিল্লাহ বুলিয়া বাইচা
নাও খেলক লওৰে
বিছমিল্লাহ বুলিয়া বাইচা
বৈঠা হাতে লওৰে—।।"

২) "হৈ শংকৰ গুৰু আমাৰে
জগত গুৰু আমাৰে
লুকাই আছা দেখা নেদা
মণিকুটৰ ভিতৰে—।।"

৩) "শাহ নাই শহৰ নাই
অ'ন নদ নাই ঘৰে
সৰ্প বিৰত স্বামী মৰিল
যাও কাৰ ঘৰে
অ' যাও কাৰ ঘৰে—।।"

বৃহত্তৰ হাজো অঞ্চলত প্ৰচলিত নাওঁখেলৰ মাজেৰে প্ৰকাশ পাইছে সাম্প্ৰদায়িক ঐক্য তথা সম্প্ৰীতি। হিন্দু বাইচাসকলে আল্লাক কেন্দ্ৰ কৰি যিবিলাক গীত গায় সেইবোৰে সমাজত ঐক্য আৰু সম্প্ৰীতি জগাই তোলে।

একোখন সমাজৰ লোক খেল ধেমালিৰ লগত বিশেষ কিছুমান নিয়ম জড়িত হৈ থাকে। এই নিয়ম বিলাকৰ সৰ্বহ ভাগেই লোক বিশ্বাসৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত। সকলো খেল সকলো সময়তে খেলা নহয়। কড়ি খেল বহাগ মাহতে খেলা নিয়ম। কাৰণ কড়ি খেলিলে বৰষুণ হয় বুলি জনসাধাৰণে বিশ্বাস কৰে। কাৰণ উৰ্বৰতাৰ লগত কড়িৰ সম্বন্ধ। এইদৰে লোকসংস্কৃতিৰ প্ৰবাহমান এই লোক খেল ধেমালি সমূহে আমাৰ সংস্কৃতি চহকী কৰিছে।

প্ৰাচীন খেল-ধেমালিৰ লগত জড়িত গীত-মাত আৰু লোক বিশ্বাস

পংকজ নমঃ শূ

সহঃ অধ্যাপক, সুবেন দাস কলেজ, হাট

খেল-ধেমালি মানৱ জীৱনৰ আমোদপূৰ্ণ সামাজিক ব্যৱস্থা হোৱাৰ উপৰিও ক্ৰীড়া ৰূপে জনসাধাৰণৰ জীৱনৰ এক অবিচ্ছেদ্য অঙ্গ। একোটা সুস্থ মানৱ শৰীৰ এটা জাতিৰ বাবে অমূল্য সম্পদ। শৰীৰ সুস্থ হলেহে এটা শক্তিশালী জাতি আৰু এটা সবল মন গঢ় লৈ উঠিব পাৰে। খেল-ধেমালিৰ মাধ্যমেৰে সুস্থ শৰীৰ গঠন কৰাৰ লগতে সুস্থ মনো গঠন হয়।

অতি প্ৰাচীন কালৰে পৰা মানৱ সমাজত খেল-ধেমালিয়ে এক বিশেষ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি আহিছে। অসমতো পৰম্পৰাগতভাৱে ভালেমান খেল-ধেমালি চলি আহিছে। অসমীয়া সমাজ জীৱনৰ সকলো দিশ টিকিত হোৱা কন্দলিৰ বামাণত প্ৰাচীন খেলা-ধূলাৰ বিস্তৃত বিৱৰণ পোৱা যায় ঘিলাখেলা, ডগটা, টোপ, পাশাখেল, জুৰা, মল্লযুঁজ, দলিযুঁজ, হতা-হতি, লুনি-লুনি, গুৱাল-গুৱালী আদিৰ যি সুন্দৰ বিৱৰণ 'সুন্দৰা কাণ্ড'ত পোৱা যায়, সি সচাকৈয়ে অনুপম। লংকা বৰ্ণনা খণ্ডত মাধব কন্দলীয়ে ৰামসুবোৰৰ খেলা-ধূলাৰ মনোৰম বৰ্ণনা দাঙি ধৰিছে—

“ৰংগস্থানে কৌতুহলে ৰাম্ফস মিলিলা।

কৌতুহলে খেলাৱয় সুবৰ্ণৰ ঘিলা।।

ভগ্টাখেৰি খেলাৱয় কৰো খেলৈ বুদ্ধি।

সৰে সৰে ক্ৰীড়া কৰে আকুটি-ভুকুটি।। ৪১০০

টোপ খেড়ি খেলাৱয় কতো লুনি লুনি।

গুৱাল-গুৱালী খেলে আনন্দিত শুনি।। ৪১০১

ফল ফুল টোকোৰা আৱৰা জুৰা পাশ।

দালি যুঁজ খেলে কতো লৱৰি হতাশ।। ৪১০২

আহোম যুগতে অসমৰ ক্ৰীড়াই পূৰ্ণতা লাভ কৰিছিল। বিশেষকৈ ৰজা ৰুদ্ৰসিংহৰ দিনত। আহোম

স্বৰ্গদেউ অথবা ৰাজপৰিয়ালৰ বাবে অসমৰ খেল-ধেমালিয়ে এক মাত্ৰা লাভ কৰিছিল। তাৰ প্ৰমাণ ৰূপেই

পথাৰৰ ৰংঘৰে আজিও চিঞৰি চিঞৰি কয়। এই ৰংঘৰ

বাকৰিত বিহু উৎসৱৰ সময়ত ম'হ যুঁজ, হাতীযুঁজ ময়

যুঁজ, দৌৰা, তৰোৱাল খেল, শেনমেলা, ঘোৰাদৌৰ

কাঁড় খেল ইত্যাদি। ইয়াৰোপৰিও লুইতৰ দুয়োপাৰে

অসংখ্য খেল জনসাধাৰণৰ মাজত প্ৰচলিত আছিল।

এই খেল সমূহৰ ভিতৰত অন্যতম হ'ল হাটখেল।

টোপখেল, টাংগুটি, ঘিলাখেল, লুকা-ভাকু, বুদ্ধিহাট

কড়ি খেল, গন্দ হাট, লালী, গোলাহাট বা ফুৰ্তি হাট

হা হাফলা, ৰছীটনা, ধৰা ঠনা, কুকুৰা যুঁজত, কণীযুঁজ

টাংগুটি, ভটাগুটি, মুঠিভটা, বাঘবোল, মংগল পাঠা

হাতবল, বৈঠাবল, তিনিঠেঙীয়া দৌৰ, টেকেলি ভটা

গছ কপটি, মাটি কপটি, বৈমলা খেল, ইত্যাদি। বৰ্তমান

সময়ত এই খেল সমূহৰ প্ৰচলন নাই। ইয়াৰ ঠাইত নতুন

খেলৰ জন্ম হ'ল। হাটগুদু খেলক বৰ্তমান কাৰাদীৰ

আদিৰূপ বুলিব পাৰি।

বৰ্তমান সময়ত খেল-ধেমালিৰ ওপৰত যি ধৰণৰ

গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে সেইপিনৰ পৰা বিচাৰ কৰিলে

খেল-ধেমালিয়ে আধুনিক জীৱন আৰু তাৰ সংস্কৃতি

এক বিশিষ্ট ৰূপৰ গঢ় দিয়ে। ড° বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱাই খেল-ধেমালিবোৰক মূলতঃ এখন নাটক বুলি কৈছে আৰু খেলুৱৈবোৰ ইয়াৰ ভাৱবীয়া আৰু ছন্দোময় গতি ইয়াৰ নৃত্য বুলি অভিহিত কৰিছে। খেল-ধেমালিবোৰৰ আলম লৈ বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন লোকগীতৰ সৃষ্টি হৈছে। অৰ্থাৎ কিছুমান লোক খেল-ধেমালিৰ লগত গীত-মাত জড়িত হৈ থাকে। খেল-ধেমালিৰ গীতবোৰ খেল খেলোতে গোৱা হয়। খেলৰ লগত সঙ্গতি ৰাখি এই গীতবোৰ গোৱা হয়। এইবোৰৰ ভিতৰত— নাওঁখেলৰ গীত, ভাকুটকুট খেলৰ গীত, মুঠিখেলৰ গীত, হাটখেলৰ গীত, ঘিলাখেলৰ গীত, কাঁড়ি খেলৰ গীত, কোমোৰা খেলৰ গীত, গৰখীয়া এচাৰি খেলৰ গীত, কচুগুটি খেলৰ গীত, আহলি খেলৰ গীত হৈ গুডু খেলৰ গীত, আলি ছিগা খেলৰ গীত, ইত্যাদি অনেক খেলৰ গীত পোৱা যায়। তলত 'গৰখীয়া এচাৰি খেলৰ গীত' আৰু 'কচু গুটি খেলৰ গীত' এচোৱা দিয়া হ'ল—

ক) গৰখীয়া এচাৰি খেলৰ গীতঃ

“এলেং বাঁহৰ তেলেং গাঁড়ি

জপৌ পৌ সোণৰ গাঁঠি

গৰুমৰীয়া কোপটীয়া

হাতৰ এচাৰি গৰখীয়া”

খ) কচুগুটি খেলৰ গীতঃ

“অলৌ গুটি টলৌ গুটি কচু গুটি ঘাই,

এইখন হাতৰ গুটিটি সেইখন হাতত পাই।”

অসমীয়া লোক সমাজত খেল-ধেমালিৰ লগত বহুতো লোকবিশ্বাস জড়িত হৈ আছে। কিছুমান খেলৰ লগত লোক গাঁথাও জড়িত হৈ থাকে। গ্ৰাম্য সমাজত অতি প্ৰাচীন কালৰে পৰা লোক-বিশ্বাস সমূহ চলি আহিছে। কিছুমান খেল স্থান-কাল-পাত্ৰ ভেদে খেলিব পাৰি। কিছুমান খেল সকলো সময়তে স্ত্ৰী-পুৰুষ নিৰ্বিশেষে সকলোৱে সকলো ঠাইতে আৰু সকলো সময়সৰ মুনিহ-তিৰোতাই খেলিব নোৱাৰে। অসমত কড়ি খেল সচৰাচৰ বহাগ বিহুৰ সময়তহে খেলা হয়; কাৰণ, উৰ্বৰতাৰ লগত কড়িৰ সম্বন্ধ আছে। বহু সমাজত খেল-ধেমালি পূজাৰ অঙ্গবিশেষ। কালিকা-পুৰাণৰ মতে চণ্ডিকা (দুৰ্গাদেৱী) পূজা পঞ্চালিকা বিহাৰ আৰু শিশু কৌতুকৰে সম্পন্ন কৰিব লাগে। কেতিয়াবা ভৱিষ্যত গণনা কৰিবলৈ কড়ি খেল আৰু পাশা খেলা হয়। কিছুমান খেল কেৱল ল'ৰা-ছোৱালীয়েই খেলিব পাৰে। সাধাৰণতে গীত গাই গাই কৰা খেল বোৰক ল'ৰা-ছোৱালী উভয়ে খেলিব পাৰে। আকৌ কিছুমান খেল-খেলিলে বৰষুণ আহে বুলি লোক সমাজত এতিয়াও লোক বিশ্বাস চলি আহিছে।

এনেদৰে আলোচনা কৰিলে দেখা যায় যে অসমৰ প্ৰাচীন খেল-ধেমালিবোৰৰ লগত বিভিন্ন গীত-মাত আৰু লোকবিশ্বাস জড়িত হৈ আহিছে।

গ্রামাঞ্চলত ক্ৰীড়াৰ প্ৰয়োজনীয়তা

বিবেকানন্দ দাস

এয়া একবিংশ শতিকা। ই বিজ্ঞান তথা প্ৰতিযোগিতাৰ যুগ। ইয়াত কোনো ব্যক্তিকে কাৰো বাবে আহৰি নাই। সকলো কেৱল ব্যস্ত ব্যস্ত ব্যস্ত। যাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত মানুহ আজি সময়ৰ গতিত এক যন্ত্ৰত পৰিণত হৈছে। বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ উত্থানে আজি বিশাল পৃথিবীখনক এখন গাঁৱত পৰিণত কৰি বিশ্বদৰবাৰত সকলোকে চিনাকী কৰি দিছে। ক্ৰীড়াই এই ক্ষেত্ৰত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছে। একতাৰ এনাজৰী হ'ল ক্ৰীড়া। ই সময়ৰ লগতে তাত্ত্ববোধৰ সৃষ্টি কৰে।

ক্ৰীড়া হ'ল সময়ৰ প্ৰতীক। বিশ্ববৰেণ্য শিল্পী সুধাকৰ্ণ ড ভূপেন হাজৰিকাই সমগ্ৰ বিশ্বখনকে ক্ৰীড়াৰ লগত তুলনা কৰি ইয়াক শাস্ত্ৰৰ এক প্ৰাংগন বুলি অভিহিত কৰিছে। সচাকৈয়ে ক্ৰীড়াই প্ৰেৰণাৰ লগতে উৎসাহ উদ্দীপনা দি মানুহক সু-স্বাস্থ্য কৰি ৰখাটো এক ভূমিকা আগবঢ়ায়। ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ যি দৰে পঢ়া শুনাটো বাধ্যতামূলক ঠিক তেনেদৰে ক্ৰীড়াও বাধ্যতামূলক হোৱা উচিত। খেলা-ধূলি কেৱল মানুহক শাৰীৰিক উৎকৰ্ষই-সাধন নকৰে বৰং ই উচ্চ মানসিকতা বিকাশ কৰাটোও ভূমিকা পালন কৰে। ইতিমধ্যে কিছুমান শিক্ষানুষ্ঠানত খেলৰ এটা বিভাগ খুলি তাত বিশেষ অৰ্থতাপূৰ্ণ প্ৰশিক্ষক একো একোজন নিয়োগ কৰা হৈছে। ইয়াৰ উপৰিও ঠায়ে ঠায়ে কিছু ক্ৰীড়াপ্ৰেমী লোকে ক্ৰীড়া সংগঠন খুলি ল'ৰা-ছোৱালী সমূহৰ মাজত প্ৰতিযোগিতামূলক খেল-ধেমালী অনুষ্ঠিত কৰি ক্ৰীড়াৰ মনোভাব জগাই আমাৰ খেলুৱৈসকলক বহু পৰিমাণে উৎসাহিত কৰা দেখা গৈছে।

সংস্কৃতি হ'ল এটা জাতিৰ ৰাজহাড্ডস্বৰূপ। অতীজৰে পৰা মানুহে মনোৰঞ্জনৰ হকে নানা ধৰণৰ খেল-ধেমালী

খেলি আহিছে। আজি বিশ্বৰ সমগ্ৰদেশে একত্ৰিত হৈ প্ৰতি চাৰি বছৰৰ মূৰে মূৰে অলিম্পিকত অংশগ্ৰহণ কৰে। এই ক্ষেত্ৰত ভাৰতীয় অলিম্পিক সন্থাৰ স্বীকৃতি প্ৰাপ্ত আন্তৰ্জাতিক খেলসমূহেও মানৱ সম্পদ গঢ়াত অৰিহণা যোগাইছে।

এইবেলি হাজো সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধীনস্থ আন্তঃমহাবিদ্যালয় ভলীবল প্ৰতিযোগিতা আয়োজন কৰিছে। ভলীবল এবিধ জনপ্ৰিয় খেল। অৱশ্যে গ্ৰামাঞ্চলত এই খেলৰ প্ৰতিযোগিতা কৰা হোৱা দেখা যায়। পুৰণি কালৰে পৰা হাজোৰ স্থান সুকীয়া হাজো হিন্দু-মুছলমান বৌদ্ধ ধৰ্মৰ ত্ৰিবেণীসংগম। গুৱাহাটী মহানগৰীৰ পৰা মাত্ৰ ২৫ কিঃমিঃ উত্তৰে অৱস্থিত এই তীৰ্থনগৰী হাজো। হাজোক পঞ্চতীৰ্থ বুলিও কোৱা হয়। এসময়ত হাজো কোচ ৰজাৰ ৰাজধানী আছিল। মাঘ মাহৰ মকৰ সংক্ৰান্তিৰ দিন হয়গ্ৰীৱ মাধৱ মন্দিৰত ঐতিহাসিক বুলবুলি চৰাইৰ যুজ অনুষ্ঠিত হয়। যিয়ে অসমৰ থলুৱা সংস্কৃতিত এক বিশেষ স্থান দখল কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছে। এনেহে এক পবিত্ৰ পূণ্যভূমি হাজোত আন্তঃমহাবিদ্যালয় ভলীবল প্ৰতিযোগিতাখন অনুষ্ঠিত হোৱাত আমি গৌৰৱান্বিত হৈছো।

দুখ আৰু পৰিতাপৰ কথা এয়ে যে গ্ৰামাঞ্চলত ক্ৰীড়াক আমি যি মানদণ্ড দিব লাগিছিল তাক আজিলৈও দিব পৰা নাই। যাৰবাবে আজি আমাৰ বহু প্ৰতিভাবান খেলুৱৈ কলিতে মৰি গৈছে। গতিকে আমি আমাৰ আন্তঃগাঁঠনি শক্তিশালী কৰি গ্ৰামাঞ্চলৰ সুপুৰুষ ক্ৰীড়া প্ৰতীভাক বিকাশ কৰিবলৈ নিশ্চয় সু-ফল পোৱা যাব আৰু এদিন বিশ্বদৰবাৰত আমাৰ খেলুৱৈসকল দপদপাই থাকিব। এই ক্ষেত্ৰত ক্ৰীড়া সংগঠকসকলৰ লগত ৰাইজৰ দিহা পৰামৰ্শ তথা সহযোগিতা নিতান্তই প্ৰয়োজনীয়।

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ ভলীবল খেলৰ কৃতিত্ব

সন্দৰ্ভত দুআষাৰ

শ্ৰীৰাজীৱ দাস

সহঃ অধ্যাপক, গণিত বিভাগ

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়, হাজো

সহঃ সম্পাদক, ভলীবল আয়োজক সমিতি

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ক্ৰীড়া, সংগীত আদিত বিগত বছৰবোৰত সফলতা খুব চমকপ্ৰদ নহ'লেও, উলাই কৰিব পৰা বিধৰ নহয়। মফচলীয়া ঠাইৰ মহাবিদ্যালয় এখনৰ সীমিত সা-সুবিধা আৰু আন্তঃগাঁঠনি সত্ত্বেও মহাবিদ্যালয় পৰ্যায়ৰ প্ৰতিযোগিতাত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে আমাৰ মহাবিদ্যালয়লৈ সুনাম কঢ়িয়াই আনিবলৈ সক্ষম হৈছে। প্ৰসংগক্ৰমে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে, আন্তঃ মহাবিদ্যালয় ফুটবল প্ৰতিযোগিতাত ইতিপূৰ্বে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ে দুবাৰ ৰানার্চ-আপ (Runners-Up) খিতাপ অৰ্জন কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছে।

ভলীবল খেলতো আমাৰ মহাবিদ্যালয়ে বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতাত অংশ গ্ৰহণ কৰি কৃতিত্ব অৰ্জন কৰিব পাৰিছে। আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ভলীবল দলৰ লগত তত্ত্বাৱধায়ক হিচাপে ড° ৰমেন মেধি আৰু মই নিজে প্ৰতিযোগিতাসমূহত অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ গৈছিলোঁ। বিগত ২-৩ বছৰৰ ভিতৰত উত্তৰ গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত এবাৰ আৰু গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত দুবাৰ ভলীবল প্ৰতিযোগিতাত যোগদান কৰিছিলো। ২০১২ বৰ্ষৰ ডিচেম্বৰ মাহৰ তৃতীয় সপ্তাহত উত্তৰ-গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ে অনুষ্ঠিত কৰা আন্তঃ মহাবিদ্যালয় ভলীবল প্ৰতিযোগিতাত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ দলে উন্নতমানৰ খেল খেলিও উত্তেজনাপূৰ্ণ চেমি ফাইনেল খেলত

পৰাজয় বৰণ কৰিছিল। এই খেলৰ পৰা আমাৰ দলে মানসিক শক্তি আহৰণ কৰাৰ লগতে ভুলৰ পৰাও শিক্ষা লাভ কৰিলে। ইয়াৰ কিছুদিন পিছতেই ২০১৩ বৰ্ষৰ জানুৱাৰী মাহৰ প্ৰথম সপ্তাহত গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ে নিজাববীয়াকৈ অনুষ্ঠিত কৰা আন্তঃ মহাবিদ্যালয় ভলীবল প্ৰতিযোগিতাত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ দলে কেইবাটাও শক্তিশালী বিপক্ষ দলক হৰুৱাই ফাইনেল খেলৰ যোগ্যতা অৰ্জন কৰে। ফাইনেলত উন্নত মানৰ খেল প্ৰদৰ্শন কৰিও মূৰকত ২য় স্থান পাই ৰানার্চ-আপ ট্ৰফি লাভ কৰে। খেলখনত চেম্পিয়ন ট্ৰফি লাভ কৰে দমদমা মহাবিদ্যালয়ে। ২০১৪ বৰ্ষৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ প্ৰথম সপ্তাহত গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়ত পুনৰ অনুষ্ঠিত হোৱা আন্তঃ মহাবিদ্যালয় ভলীবল প্ৰতিযোগিতাত আগৰ বছৰৰ পুনৰাবৃত্তি ঘটে। এই বাৰো আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ দলে দমদমা মহাবিদ্যালয়ৰ লগত ফাইনেল খেলি ৰাণাৰ্চ-আপ খিতাপ অৰ্জন কৰে। ফ্লাড লাইটত অনুষ্ঠিত হোৱা পাঁচটা ছেটৰ ফাইনেল খেলখন যথেষ্ট উত্তেজনাপূৰ্ণ হৈছিল। প্ৰথম চাৰিটা ছেট ২-২ত ড্ৰ হৈছিল। পঞ্চম ছেটত আমাৰ পইন্ট আগবাঢ়ি থকা সত্ত্বেও পৰাজিত হৈছিলো। আমাৰ দলে সুন্দৰ খেল প্ৰদৰ্শন কৰিছিল। দলটোক উৎসাহ যোগোৱাৰ বাবে অধ্যক্ষ ড° ৰমেন তালুকদাৰ ছাৰ, শিক্ষকৰ ফালৰ পৰা তত্ত্বাৱধায়ক

ড° বমেন মেধি, ড° নিত্যানন্দ কলিতা, মুনিন্দ্র দাস আৰু মই নিজে উপস্থিত আছিলো। হাজোৰ পৰা ভাড়াতীয়া মেজিক্ গাড়ীত দলটোক অনা-নিয়াৰ দায়িত্বত আমি আছিলো। তত্ত্বাবধায়ক ড° বমেন মেধিদেৱে একমাত্ৰ পুত্ৰ ৰাহুলক লগত লৈ প্ৰত্যেকখন খেলতে উপস্থিত থাকি দলটোক পৰিচালনা কৰাৰ লগতে অহৰহ প্ৰেৰণা যোগাইছিল।

আমাৰ দলৰ অধিনায়ক আছিল নেকিবুদ্দিন আহমেদ (বগা)। এওঁ জিলা ভিত্তিক খেলতো অংশ গ্ৰহণ কৰাৰ অভিজ্ঞতা আছে। আন আন খেলুৱৈসকল হ'ল— চামচুল হক (অকণ), চাইফুল হক, আব্দুল হামিদ, মানৱজ্যোতি নাথ, মইনুল আলী, চাকিল আহমেদ (ৰাজা), ইমৰাণ হুছেইন (খেল সম্পাদক) আদি। দলৰ প্ৰশিক্ষকৰ দায়িত্বত আছিল— শ্ৰীধ্ৰুজ্যোতি দাস (বাবুল)। ধ্ৰুজ্যোতিয়ে দলটোক সুন্দৰভাৱে প্ৰশিক্ষণ

দিছিল। এইবাৰো ভলীবল প্ৰতিযোগিতাত অংশগ্ৰহণ কৰিবলগীয়া দলটোৰ প্ৰশিক্ষকৰ দায়িত্বত ধ্ৰুজ্যোতি আছে।

পুৰস্কাৰ প্ৰাপ্তিৰ আশা কৰি খেলাত প্ৰতিযোগিতাত অংশগ্ৰহণ কৰাটোহে ঘাই কথা। তা বাবে নিজকে যোগ্য কৰি ল'ব লাগিব। যোগ্য কৰিবলৈ পৰিকল্পিত আৰু প্ৰণালীবদ্ধ অনুশীলনৰ দৰকাৰ। আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত পৰ্যাপ্ত নহ'লেও, প্ৰয়োজনীয় বিভিন্ন খেলৰ সামগ্ৰী, সৰঞ্জাম আৰু এখন খেল পথাৰ আছে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ইয়াৰ সুবিধা ল'ব পাৰে। অধ্যক্ষ ড° বমেন তালুকদাৰ চাৰেও খেলুৱৈক আৰ্থিকভাৱে সহায় কৰাৰ লগতে প্ৰেৰণা যোগায়। খেলুৱৈৰ আদৰ সৰ্বত্ৰ পৰিতাপৰ কথা যে, মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত ছাত্ৰ-ছাত্ৰী খেলত অংশগ্ৰহণৰ হাৰ ক্ৰমাৎ অভাৱনীয়ভাৱে হ্রাস পাই আহিছে। ই এক চিন্তনীয় বিষয়।

A BRIEF REPORT OF THE VOLLEYBALL TOURNAMENT

Dr. A. A. Hussain

With the sponsorship of Gauhati University, Suren Das College, Hajo, a premier institution of higher education in Kamrup district of Assam, hosted the inter-college volleyball tournament which is scheduled to be held on 26, 27 and 28th February 2015. In the inaugural function DR. Pranab Jyoti das hoisted the flag of Gauhati University, dinesh kalita hoisted the flag of G.U. sports board and Dr. Ramen Talukdar hoisted the college flag. The tournament opening game of the tournament was inaugurated by sri Premadhar sarma. We take the privilege to express our gratefulness to the participating teams, the referees and the contributors who have greatly helped us in the smooth conduct of the tournament. We beg apology for any fault or shortage and cordially call upon all to avoid the three crucial Cis' criticism, condemn and complaint and request you all to follow the three A's - Accept, Adjust and Appreciate for the grand success of the tournament.

The Participating teams are :

1. Dispur College, Guwahati
2. J. N. College, Boko
3. Barama College, Barama
4. Guwahati Commerce College, Guwahati
5. Kokrajhar Govt. College, Korajhar
6. Suren Das College, Hajo

7. B. P. Chaliha College, Nagarbera
8. Gauhati University, Guwahati
9. Darrang College, Tezpur
10. Damdama College, Damdama
11. Abhiruchi Institute of Physical Edeucation, Guwahati
12. L.O.K.D. College, Dhekijuli
13. B. H. College, Hauli
14. Bajali College, Pathsala
15. Barbhag College, Komarkuchi
16. Dimoria College, Khetri
17. Manikpur Anchalik College

The list of Referees is as follows :

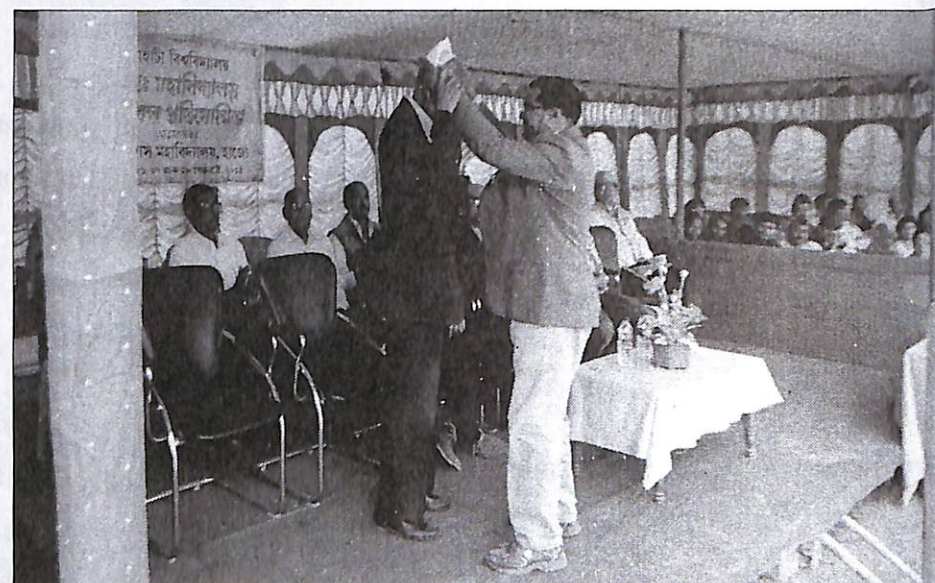
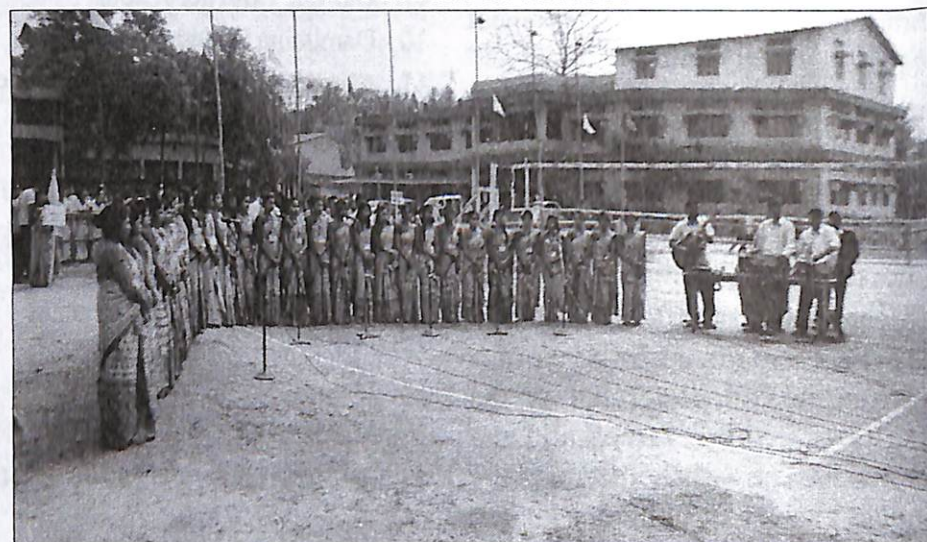
1. Mr. Manoj Sharma, Guwahati
2. Mr. Gobinda Kalita, Guwahati
3. Mr. Khagen Nath, Guwahati
4. Mr. Pranab Jyoti Baruah, Guwahati
5. Mr. Madan Mohan Das, Guwahati
6. Mr. Dhruvajyoti Das, Guwahati
7. Mr. Debajit Deka, Nalbari
8. Mr. Sunil Goswami, Bajali

List of Contributors :

1. Gauhati University - Rs. 30000/-
2. Ashok Hathkhowa, Hajo, Rs. 2000/-
3. Suren Electricals, Guwahati, Rs. 5000/-
4. Chandra Prakash, Panbazzar, Rs. 2000/-

5. J. P. Enterprise, Hajo, - Rs. 3000/-	13. Rupanjali Hazarika, S. D. College, Runner Up Trophy
6. Jiaul Haque, Ex. Student, Fair Play Trophy	14. Manoj Medhi, Hajo - Rs. 2000/-
7. Jiten Ch. Saikia, Hajo - Rs. 500/-	15. Teachers Unit of Suren Das College, Hajo - Rs. 12000/-
8. Shree Shani Textile, Guwahati, Rs. 4000/-	16. Dr. Ramen Medhi - Champions Trophy
9. Hemanta fabrication, Hajo, - Rs. 2000/-	17. Nur Mahammad - Rs. - 3000/-
10. Ranjit Kalita, Hajo, - Rs. 500/-	18. Dr. Ramen Talukdar - Rs. - 2000/-
11. Allahabad Bank, Hajo, - Rs. 5000/-	
12. Adity Library Services, Beltola, Rs. 4760/-	

INAUGURAL FUNCTION

THE REFERING CORPS IN A VOLLEYBALL MATCH AND THEIR RESPONSIBILITIES

Madan Mohan Das
State Volleyball Referee Assam.

1. The refereing corps in a match is composed of the following officials:-

- * the first referee
- * the second referee
- * the scorer
- * the Assistant scorer
- * Two(2) or Four(4) line judges

Besides 6 (Six) ball retrievers and 8 (Eight) Floor moppers.

2. PROCEDURES

2.1 Only the first and second referees may blow a whistle during the match.

2.2 The first referee gives the signal for the services that begins the rally.

2.3 The first and second referees signal the end of the rally, provided that they are sure that a fault has been committed and they have identified its nature.

2.4 They may blow the whistle when the ball is not in play to indicate that they authorize or reject a team request.

2.5 Immediately after the referees whistle to signal the end of rally, they have to indicate with the official hand signals.

2.6 If the fault is whistled by the first referee he/she will indicate:-

- (a) the team to serve.

(b) the nature of the fault.

(c) the player(s) at fault (if necessary)

The second referee will follow the first referee's hand signals by repeating them.

2.7 If the fault is whistled by the second referee he/she will indicate:-

(a) the nature of the fault

(b) the player(s) at fault (if necessary)

(c) the team to serve following the hand signal of the first referee.

In this case, the first referee does not show at all the fault and the player at fault, but only the team to serve.

2.8 In the case of double fault, both referees indicate:-

(a) the nature of the fault

(b) the players at fault (if necessary)

(c) the team to serve as directed by the first referee.

3. FIRST REFEREE

3.1 Location

The first referee carries out his/her function seated or standing on a referee's stand located at one end of the net. His/her view must be approximately 50 cm above the net.

3.2 AUTHORITY

The first referee directs the match from

the start until the end. He/she has authority over all members of the refereeing corps and the members of the teams.

During the match the first referee's decisions are final. He/she is authorised to overrule the decisions of other members of the refereeing corps, if it is noticed that they are mistaken.

The first referee may even replace a member of the refereeing corps who is not performing his/her functions properly.

The first referee also controls the work of the ball retrievers, floor wipers and moppers.

The first referee has the power to decide any matter involving the game including those not provided for in the Rules.

The first referee shall not permit any discussion about his/her decisions. However, at the request of the game captain, the first referee will give an explanation on the application or interpretation of the rules upon which he/she has based the decision.

If the game captain does not agree with the explanation of the first referee and chooses to protest against such decision, he/she must immediately reserve the right to file and record the protest at the conclusion of the match. The first referee must authorize this right of the game captain.

The first referee is responsible for determining before and during the match whether the playing area equipment and the conditions meet playing requirements.

4. RESPONSIBILITIES

4.1 Prior to the match, the first referee.

4.2 Inspect the conditions of the playing

area, the balls and other equipments.

4.3 Performs the toss with the team captain.

4.4 Controls the teams warming up.

4.5 During the match, only the first referee is authorised:

- (a) to issue warnings to the team.
- (b) to sanction misconduct and delays.
- (c) to decide upon:

(i) the fault of the server and the positions of the serving team, including the screen.

(ii) the faults in playing the ball.

(iii) the faults above the net and its upper part.

(iv) the attack hit faults of the libero and the back row players.

(v) a completed attack hit made by a player on a ball coming from an overhand pass with fingers by the Libero in his/her front zone or its extension.

(vi) the ball crossing the lower space under the net.

4.6 At the end of the match, he/she checks the scoresheet and signs it.

5. SECOND REFEREE

5.1 Location

The second referee performs his/her functions standing outside the playing court near the post on the opposite side facing the first referee.

5.2 Authority

5.2.1 The second referee is the assistant of the first referee, but has also his/her own range of jurisdiction. Should the first referee

become unable to continue his/her work, the second referee may replace the first referee.

5.2.2 The Second referee may without whistling, also signal faults outside his/her range of jurisdiction, but may not insist on them to the first referee.

5.2.3 The second referee controls the work of the scorer(s).

5.2.4 The Second Referee supervises the team members on the team bench and reports their misconduct to the first referee.

5.2.5 The second referee controls the players in the warm-up areas.

5.2.6 The second referee authorises the interruptions, controls their duration and rejects improper requests.

5.2.7 The second referee controls the number of time-outs and substitutions used by each team and reports the 2nd time-out and 5th and 6th substitutions to the first referee and the coach concerned.

5.2.8 In the case of an injury of a player, the second referee authorizes an exceptional substitution or grants a 3 minute recovery time.

5.2.9 The second referee checks the floor condition, mainly on the front zone. He/she also check during the match, that the balls still fulfil the regulations.

5.2.10 The second referee supervises the team members in the penalty areas and reports their misconduct to the first referee.

6. RESPONSIBILITIES

6.1 At the start to each set, at the change of courts in the deciding set and whenever necessary, he/she checks that the actual position of the players on the court correspond

to those on the line-up sheet.

6.2 During the match, the second referee decides whistles and signals:-

(a) Penetration into the opponent's court, and the space under the net.

(b) Positional faults of the receiving team.

(c) the faulty contact of the players with the net at its lower part or with the antenna on his/her side of the court.

(d) any completed block by a back-row player or an attempt to block by the Libero.

(e) the contact of the ball with an outside object.

(f) the contact of the ball with the floor when the first referee is not in position to see the contact.

(g) the ball that crosses the net totally or partly out side of the crossing space to the opponent court or contacts the antenna on his/her side of the court.

(h) At the end of the match, he/she signs the score sheet.

7. SCORER

7.1 Location

The scorer performs his/her function seated at the scorer's table on the opposite side of the court facing the first referee.

7.2 Responsibilities

He/she keeps the score sheet according to the Rules, co-operating with the second referee.

He/she uses a buzzer or other sound device to give signals to the referees on the basis of his/her responsibilities.

7.3 Prior to the match and set, the scorer:-

(a) registers the data of the match and teams, including the name and number of the Libero Player, according to the procedures in force and obtains the signature of the captains and the coaches.

(b) records the starting line-up of each team from the line-up sheet.

If he/she fails to receive the time-up sheets on time, he/she immediately notifies this fact to the second referee.

8. During the match, the scorer:-

(a) records the points scored.

(b) controls the serving order of each team and indicates any error to the referees immediately after the service hit.

(c) records the time-outs and player substitutions, controlling their numbers, and informs the second referee.

(d) notifies the referees of a request for interruption that is out of order.

(e) announces to the referees the ends of the sets, and the scoring of the 8th point in the deciding set.

(f) records any sanctions.

(g) records all other events as instructed by the second referee i.e. exceptional substitutions, recovery time, prolonged interruptions, external interference etc.

9. At the end of the match, the scorer:-

(a) records the final result.

(b) in the case of protest, with the previous authorization of the first referee, writes of permits the team/game captain to write on the scoresheet a statement on the incident protested.

(c) after signing the scoresheet himself/herself, obtains the signatures of the team

captains and then the referees.

10. Assistant Scorer

10.1 Location

The assistant scorer performs his/her functions seated beside the scorer's table.

10.2 Responsibilities

He/she records the replacements involving the Libero.

He/she assists with the administrative duties of the scorer's work.

Should the scorer become unable to continue his/her work, the assistant scorer substitutes for the scorer.

10.3 Prior to the match and set, the assistant scorer:-

(a) Prepares the Libero control sheet.

(b) Prepares the reserve scoresheet.

10.4 During the match, the assistant scorer:-

(a) records the details of the Libero replacements.

(b) Notifies the referees of any fault of the Libero replacement.

(c) Starts and ends the Hiring of Technical Time-out.

(d) Operates the manual scoreboard on the scores table.

(e) Checks that the scoreboards agree

(f) If necessary, updates the reserve scoresheet and gives it to the scorer.

(g) At the end of the match, the assistant scorer:-

(i) Signs the Libero control sheet and submits it for checking.

(ii) Signs the scoresheet.

11. LINE JUDGES

11.1 Location

If only two line judges are used, they stand at the corners of the court closest to the right hand of each referee, diagonally at 1 to 2 mtr from the corner. Each one of them controls both the end line and sideline or his/her side.

If four line judges are used they stand in the free zone at 1 to 3 mtr from each corner of the court, on the imaginary extension of the line that they control.

11.2 Responsibilities

(a) The line judges perform their functions by using flags (40 X 40 cm) to signal.

(b) the ball "in" and "out" whenever the ball lands near their Line(s).

(c) The touches of "out" balls by the team receiving the ball.

(d) The ball touching the antenna, the served ball crossing the net outside the crossing space etc.

(e) Any player (except the server) stepping outside of his/her court at the moment of the service hit.

(f) the foot faults of the server.

(g) any contact by any player during his/her action of playing the ball or interfering with the play.

(h) Ball crossing the net outside the crossing space into opponents court or touching the antenna or his/her side of the court.

11.3 At the first referee's request, a line judge must repeat his/her signal.

12. OFFICIAL SIGNALS

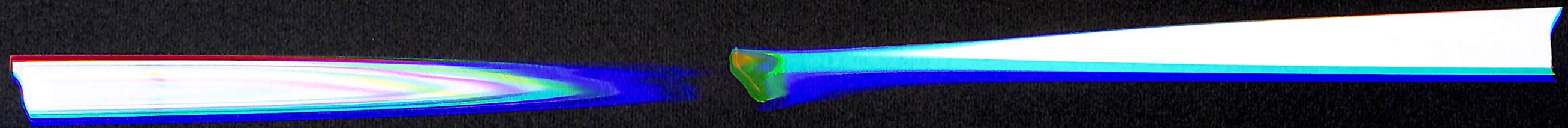
12.1 Referees Hand Signals

The referees must indicate with the official hand signal the reason for their whistle (nature of the fault whistled or the purpose of the interruption authorized). The signal has to be maintained for a moment and, it is indicated with one hand, the hand corresponds to the side of the team which has made the fault or the request.

12.2 Line Judges Flag Signals

The line judges must indicate with the official flag signal the nature of the fault called, and maintain the signal for a moment.

(Collected from the FIVB approved official Volleyball Rules.)

Importance of co-curricular activities to meet the challenges of times

Dr. Binita Das, Assistant Pro

Department-Education, Suren Das College, Haj

The term 'co' means joint, mutual, common etc. curricular means connected with the curriculum of a school and indicates the subjects that are included in a course of study in school, college and university. From this point of view we can say that the meaning of co-curricular activities of curriculum. Those activities are co-curricular activities is the joint of mutual or common activities which have specific academic importance and which play a significant role in the process of personality development of the pupils.

Education aims at the development of the personality of a complete man. For the accomplishment of such development of education both curricular and co-curricular activities have specific importance. To develop the physical, mental and intellectual capabilities of the young learners only academic activities are not sufficient. With the academic activities there is the need of inclusion of other non-academic but academically important activities are important. So the co-curricular activities are made an indispensable part of the academic programme of an educational institution.

Modern life has become very challenging. Tensions in all parts of life is increasing. So to help the young learners to prepare themselves to meet the challenges of life and to face life

courageously and overcome all the tension new concepts, ideas, aims and objectives have got special attention. For the achievements of the set goals and realise the aims and objectives and urgent needs of changing life the approaches of curriculum construction, the determination of the method of teaching, the procedure of evaluation and arrangement of classroom situation have been changed. The non-curricular activities which become co-curricular such as games and sports, debates and discussions, institutional publications, literary activities, extempore speech or public speaking, music, dramatization, recitation, art, painting, drawing, social services etc are now become a part of the development of personalities of the young learners. Co-curricular activities alone can ensure the achievement of Aristotle's idea of "Creation of a sound mind in a sound body" Apart from keeping the body 'sound' these activities will help the young learners to develop body strength, stamina, endurance and vitality. These activities will enable them to acquire many psycho-motor skills which are indispensable in the life of a modern citizen.

Healthy social interaction among the students is also an important part of education. In a formal classroom the student never

the scope for such interaction. Through co-curricular activities we can provide such atmosphere for healthy social interaction. Through these activities, student can learn to play different social roles such as leader, follower, co-worker and develop such qualities as co-operation, group loyalty, respect for authority etc.

Discipline is also the hallmark of people both in personal and social life. By taking part in co-curricular activities and under the guidance of disciplined and dedicated teachers can develop in our students this most important quality. Again co-curricular activities play a vital role for sublimating students some basic

instincts like curiosity, aggression and gregariousness towards socially and culturally higher goals. When they work in a group they learn how to control their emotions and develop new feelings and socially approved ways of expression. By taking part in co-curricular activities it may be possible to develop some ethical values like truth, love, sympathy, empathy and non violence and justice. These activities will enable our young learners to develop healthy habits of pleasurable activities. Thus we can say in the changing situation of our society to meet the new challenges co-curricular activities can play a very important role to help the young learners of new generation.

RELIGIOUS AND INTEGRATIONAL IMPACT OF TOURISM AT HAJO

Jayanta Kr. Das, HO
Department of Geograph

The term "Tourism" always refers to the travel and its associated activities. It is nothing but the travelling from one place to another. During this process one can not involve oneself in any remunerative activities and stay more than 24 hours.

Tourism is a phenomenon of modern civilization. It is one of the largest industries, which provides a unique point of exploring the most transformative process in the today's world. Due to the development of transport and communication, science and technology, the concept of tourism also spread all over the world. Besides, rapid growth of urbanization and increase in the standard of living also play a crucial role to promote tourism sector. Now it is declared as a fastest growing industry of the world.

In India, tourism has been recently declared as an industry and for the development of this industry Government of India has lately taken various steps. The Government of India set up Tourism Development Council in 1958. Along with other states and union territories, Government of Assam initiated various steps for growth and development of tourism in 1958. Gradually Assam started establishing 12 information and accommodation centers in some districts for proper network which help the tourist for better information regarding

tourism. Again Government of Assam declare tourism as an industry in 1992.

Tourism is one of the largest and fastest growing industries of the world. It is the second largest economic activities in international trade with an annual growth rate of 66 percent. It is regarded as a very complex activity and second foreign exchange earning industries in India with contributions of 6.23 per cent to the national GDP and providing 8.78 per cent to the total employment. The tourism industry in India is generating about more than \$100 billion and is expected to increase to \$ 275.5 billion by 2015 at a 9.4 per cent annual growth rate (The Assam Tribune, 8th January 2015).

Hajo is one of the sacred complexes of Assam, is a region of immense socio-cultural, historical and geographical importance. It is situated to the west of Gauhati on the north bank of the mighty river Brahmaputra. It covers an area of 361.19 sq kilometer having total population of 262103 according to the 2011 census. So far as tourism is concerned, Hajo has ample scope for its development. It is rich in many basic tourism resources viz., scenic beauty, flora and fauna, rolling hills, virgin forests and the mighty river Brahmaputra and its tributaries. Apart from these, there are many historical monuments and relics lying scattered in different parts of the area. Moreover

traditional arts and crafts, special fairs and festivals, attractive folk sports etc. are also the sources tourist attraction. These tourist recourses have been influencing each and every spheres of life of the people of Hajo. Here an attempt has been made to discuss only the religious and integrational impact of tourism.

Religious Impact:

India is a secular country. People of all faiths live here. There are thousands of temples, mosques, churches, and gurudwaras all over the country. Some of these belong to the ancient Indian period and are a fine example of Indian architecture. Puri, Kanyakumari, Varanasi, Allahabad, Kashi, Gaya, Vrindaban, Mathura, Haridwar, Rishikesh etc. are the prominent holy places of India, where so many religious institutions exist. A large number of domestic and foreign tourists have been making pilgrimage to these places every year. In those places religious tourism have flourished. In Assam also pilgrimage centres and holy places of all the major religions are scattered in different parts of the state where pilgrims from all over the world congregate. The impact of these religious tourist spots is seen clearly on the people.

Hajo is the meeting place of three religions - Hinduism, Islam and Buddhism and is an important centre of pilgrimage for the followers of all the three religions. Religious institutions are like the backbone of the religious life of Hajo. More or less all the people of Hajo are directly or indirectly related to the religious activity in everyday life. The people of Hajo area are religious minded. All the people are influenced by the temples, *dargahs* and *Sattras* to some extent irrespective of their caste, creed

and community. Every one bows before the shrines. It is seen that people passing by a temple or Namghar or mosque or *Sattra* pays obeisance to them. Cyclists always get down in front of these holy places and bow their heads. Moreover, people nearer to religious institutions are more pious than those away from them. It is because of the fact that these people are greatly influence by the religious atmosphere created around those places.

The temple of Hayagriba-Madhava influences each and every sphere of religious life of Hajo. There are many beliefs related to this temple. The first fruite of any crop is offered to the deity. Before starting any important task, like long journey, construction of a house, opening of a shop, people at first worship the Lord Madhava with some offerings. A groom before making his journey to his bride's house for wedding goes to the foot of the temple to perform certain rites there. At the time of public Durga Puja festival observed at Madhaba -Domotharguri (foot of the Hayagriba-Madhava temple), the tradition of making offerings to the deity as a part of the festival still exists. People of this locality consider the Hayagriba-Madhava as the king and father. It is regarded as the protecting deity of the region.

With the above mentioned circumstances, the hypothesis number- III can be proved. As the nerve centre of human body influences every physical part of it, the Hayagriba-Madhava temple also influences every sphere of life of Hajo- be it economic, socio-cultural or religious.

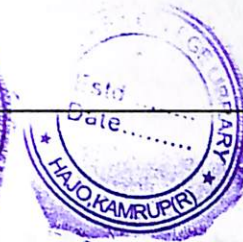
Integrational Impact:

Tourism has also played a significant role in improving national and international

understanding. It can enrich and develop good will and friendship among the people of different countries of the world. It brings unity in diversity.

Hajo is a living example of integration. It is the meeting point of the Hindu, Muslim and the Buddhist faiths, which is a symbol of communal harmony and religious tolerance. Both the Hindu and Buddhists offer their prayer in the temple of Hayagriba-Madhava according to their own rites and customs. On the other hand, on the full-moon day of *Jaistha* (the 2nd, month of the Assamese calendar) a large number of Hindu folks visit the holy shrine of Poa-Mecca and light candles in front of the tomb of Ghiyasuddin Auliya. Apart from this, during the month of March to April, thousands of Hindus and Muslims assemble here to celebrate the *Urus* festival. Again in the

procession related with the *Gosai Olowa Utsav*, a muslim resident escorts and leads the procession to the bank of the river Lakhaitara. One of the notable examples of amity and tolerance is the *Manikut* festival. This festival is celebrated on the 2nd day of the Assamese month *Magha* (January) with great joy and enthusiasm. In the cultural procession locally known as *Samanay Sobhayatra* of this festival organized by Hajo Anchalik Student's Union and Hajo Anchalik Unnati Sabha, people irrespective of caste, creed and community take part whole-heartedly along with the Hon'ble *Doloi* and *Khadim* of Hayagriba-Madhava temple and Poa-Mecca dargah respectively. Examples of such amity, religious co-existence, tolerance and harmony can hardly be seen elsewhere.

Sports—

A PART AND PARCEL OF OUR LIFE

Dhrubajyoti Das

*"Only study & study,
no play makes Jack a dull boy."*

It is usually said that sports is part and parcel of life or is indispensible for fit mind & body. Because today's youth is tomorrow's civilized citizen.

Game & sports have always been an indispensable part of human life. During childhood people play various games, some like indoor games while other prefer outdoor games. In fact education & sports are co-related. True education always aim at developing the intellectual, moral & physical being of an individual. While education awakens the mind & kindles the light of knowledge, sports help to shape the physique and to develop inter personal and co-relation skills. According to Aristotle sports help in creating a sound mind in a sound body. Not only outdoor sports, even indoor sports pursuits like chess, Badminton & Card games require one's full attention and concentrations; sports are food for mind in the same way as learning our course contents. Regretably, the existing system of education is confined to the four walls of the classroom; it violates a known principles of good and scientific education. It runs counter to the laws of Pedagogy, psychology and public hygiene; turning the students into mere bookworms; they rarely pay any attention to their physique. Consequently, they have frail and fragile profiles. Just as a well-balanced diet contains all the nourishing constituents in desirable quantities. A

well balanced personality requires all the desirable traits in the right proportions.

Sports are essential for developing a healthy and constructive attitude towards life. As a matter of fact, sports and education lend a rhythm to our life and participation in sports is a co-curricular and not an extra-curricular activity.

Sports also teaches us courage, fortitude and equanimity to face the trials, tribulation and the rigours of life. Tears and smiles, sobs and snuffles, joys and laughter all are the inevitable accompaniments of life and should be taken in the stride.

Life is a mingled year of good and ill together. Sportsmanship is only another name of honesty integrity, tidality and loyalty. A good sportsman is thus an ideal citizen. He is the right man to lead the nation. Sports should therefore, form an indispensable part of education at all levels in the country and the government, the parents and the teachers should consider it their prime duty to provide a balanced perspective to youngsters in their formative years. This would result in turning out all round personalities that any nation could be proud of.

As far as sports in Hajo is concern we find that talents here are no less, what is less here is the existence of a field or scope to launch them. In sports its not only the game we play but also how we organized it.

Sports and Games : A Glimpse

Mojammil Hoque
Sports Secretary
Suren das College, Hajipur

Olympic Games (Year and Place of Events)

Years	Place
1896	Athens
1900	Paris
1904	St. Lovis
1908	London
1912	Stockhome
1920	Anturp
1924	Paris
1928	Amsterdam
1932	Los Angels
1936	Berlin
1948	London
1952	Helsinki
1956	Melbourne
1960	Rome
1964	Tokyo
1968	Mexico City
1972	Munich
1976	Montreal
1980	Moscow
1984	Los Angels
1988	Seoul
1992	Barcelona
1996	Atlanta
2000	Sydney
2004	Athens
2008	Beijing
2012	London
2016	Rio-de-Jenerio (Scheduled)

Some Information of Trophy and cups of some games & sports

International :

American Cup	Yacht Racing
Ashes	Cricket
Benson and Hedges	Cricket
Canada Cup	Golf
Colombo Cup	Football
Corbition Cup.	Table Tennis (Women)
Davis Cup	Lawn Teniss
Derby	Horse Race
Grand National	Horse strople chase race
Jules Rinnet Trophy	Worls Soccer Cup
Kings Cup	Air Race
Merdeka Cup	Football
Thomas Cup	Badminton
U. Thant Cup	Tennis
Uber Cup	Badminton
Walker Cup	Golf
Westchester Cup	Polo
Wightman Cup	Lawn Tennis
World Cup	Hockey
World Cup	Cricket
Reliance Cup	Cricket
Rothan's Trophy	Cricket
William Cup	Basketball
European Champion Cup	Football
Eisenhower Cup	Golf
Essande Champion Cup	Hockey

Rene Frank Trophy	Hockey	Jasawant Sing Trophy	Best Services Sportsman
Grand Prix	Table Tennis		
Worls Cup	Weight Lifting	Kuppuswamy Naidu Trophy	Hockey
National		Lady Ratan Tata Trophy	Hockey
Agarwal Cup	Badminton	MCC Trophy	Hockey
Agha Khan Cup	Hockey	Mainnuddulla Gold Cup	Cricket
All INdia Women's Guru Nanak Championship	Hockey	Murugappa Gold Cup	Hockey
Bandokar Trophy	Football	Modi Gold Cup	Hockey
Bangalore Blue Challenge Cup	Basketball	Narang Cup	Badminton
Barna Bellack Cup	Table Tennis	Nehru Trophy	Hockey
Beighton Cup	Hockey	Nixam Gold Cup	Football
Bomboy Gold Cup	Hockey	Obaid Ullah Gold Cup	Hockey
Burdwan Trophy	Weight lifting	Prithi Singh Cup	Polo
Charminar Trophy	Athletics	Rani Jhansi Trophy	Cricket
Chadha Cup	Badminton	Ranjit Trophy	Cricket
C.K. Naydu Trophy	Cricket	Rangaswami Cup	Hockey
Chakoia Gold Trophy	Football	Ranjit Singh Gold Cup	Tennis
Divan Cup	Badminton	Ramanujan Trophy	Table Tennis
Deodhar Trophy	Cricket	Rene Frank Trophy	Hockey
Duleep Trophy	Cricket	Radha Mohan Cup	Polo
D.C.M. Cup	Football	Raghibir Singh Memorial	Football
Durand Cup	Football	Rohinton Baria trophy	Cricket
Dhyan Chand Trophy	Hockey	Rovers Cup	Football
Dr. B. C. Roy Trophy	Football	Sanjay Gold Cup	Football
Ezra Cup	Polo	Santosh Trophy	Football
F.A. Cup	Football	Sir Ashutosh Mukherjee	Football
G.D. Birla Trophy	Cricket	Subroto Cup	Football
Ghulam Ahmed Trophy	Cricket	Sundia Gold Cup	Hockey
Gurmeet Trophy	Hockey	Sahmi Trophy	Hockey
Guru Nanak Cup	Hockey	Sheesh Mahal Trophy	Cricket
Gyanmoti Devi Trophy	Hockey	Todd memorial Trophy	Football
Holkar Trophy	Bridge	Tommy Eman Gold Cup	Hockey
Irani Trophy	Cricket	Vittal Trophy	Football
I.F.A. Shield	Football	Vizzy Trophy	Cricket
Indira Gold Cup	Hockey	Vijay Merchant Trophy	Cricket
Jawaharlal Challenge	Air Racing	Vijay Merchant Trophy	Cricket
		Wellington Trophy	Rouring
		Wills Trophy	Cricket

G.U. INTER COLLEGE VOLLEYBALL TOURNAMENT, 2014-15

COMMITTEES/SUB-COMMITTEES

ORGANISING COMMITTEE :

Adviser	: Dr. Prabin Ch. Das, <i>President, GB</i>
President	: Dr. Ramen Talukdar, <i>Principal, Suren Das College, Hajo</i>
Working President	: Mr. Biswajit Kalita, <i>Assistant Professor, Dept. of English</i>
Secretary	: Dr. Ramen Medhi, <i>Associate Professor, Dept. of Political Science</i>
Treasurer	: Mr. Bishnu Kanta Sarma, <i>Associate Professor, Dept. of Assamese</i>
Assistant Secretary	: Mr. Rajib Das, <i>Assistant Professor, Dept. of Mathematics</i>

STEERING COMMITTEE :

Chairman	: Dr. Ramen Talukdar, <i>Principal, Suren Das College, Hajo</i>
Working President	: Mr. Biswajit Kalita, <i>Assistant Professor, Dept. of English</i>
Secretary	: Dr. Ramen Medhi, <i>Associate Professor, Dept. of Political Science</i>
Treasurer	: Mr. Bishnu Kanta Sarma, <i>Associate Professor, Dept. of Assamese</i>
Assistant Secretary	: Mr. Rajib Das, <i>Assistant Professor, Dept. of Mathematics</i>
Member	: Dr. Nityananda Kalita, <i>Associate Professor, Dept. of History</i> Sri Madan Mohan Das, <i>Hajo</i> , Sri Biren Das, <i>Hajo</i>

A) TECHNICAL COMMITTEE :

Chairman	: Sri Madan Mohan Das, <i>Hajo</i>
Secretary	: Sri Biren Das, <i>Physical Instructor, Hajo S.B.K.R.H.S. School, Hajo</i>
Members	: Sri Dhruvajyoti Das, <i>Volleyball Coach, Hajo</i> Munindra Das, <i>Assistant Professor, Dept. of Linguistics</i> Dr. Binita Das, <i>Assistant Professor, Dept. of Education</i> Games Secretary, <i>Students' Union</i> Manoj Medhi, <i>Hajo</i> Saiful Haque Mintu Ali, <i>Krirashree Gaon Panchayat</i> Basanta Das, <i>Hajo</i> Pankaj Das, <i>Volleyball Coaching Centre, Hajo</i> Gautam Athparia, <i>General Secretary, Hajo Volleyball Coaching Centre</i> Arifur Rahman, <i>President, Nayanjyoti Club</i> Dhiren Malakar, <i>Hajo</i> Jatin Das, <i>Hajo</i> Biren Malakar, <i>Hajo</i>

Nayanjyoti Bharali, *Hajo*
Prabhat Kalita, *Hajo*
Harej Ali

B) FOOD COMMITTEE:

Chairman	: Dr. Jyotish Ch. Barman, <i>HOD, Assamese</i>
Members	: Dr. (Ms) Binapani Talukdar, <i>HOD, Education</i> Hirendra Nath Bhattacharyya, <i>Librarian</i> Amulya Kalita, <i>Assistant Professor, Dept. of History</i> Ms. Rupanjoli Hazarika, <i>Assistant Professor, Dept. of English</i> Ramesh Ch. Oza, <i>Senior Assistant, Suren Das College, Hajo</i> Bipul Chandra Mahanta, <i>Library Assistant, Suren Das College, Hajo</i> Nabajyoti Das, <i>Hajo</i> Bibekananda Das, <i>Hajo</i> Bhupen Chandra Das, <i>Hajo</i>

C) REGISTRATION COMMITTEE:

Chairman	: Biren Das, <i>Physical Instructor, Hajo S.B.K.R.H.S. School, Hajo</i>
Secretary	: Jayanta Kumar Das, <i>HOD, Geography</i>
Members	: Madan Mohan Das, <i>Hajo</i> Champak Choudhury, <i>Junior Assistant (Accountant)</i> Kishor Kumar Das, <i>Junior Assistant</i>

D) RECEPTION COMMITTEE:

Chairman	: Dr. (Ms) Loopa Baruah, <i>Vice-Principal</i>
Joint Secretary	: Ms. Arati Deka, <i>HOD, Economics</i> Dr. (Ms) Meena Kumari Devi, <i>Associate Professor, Dept. of Economics</i> Dr. (Ms) Anjana Sharma, <i>HOD, Political Science</i> Ms. Monmi Kakati, <i>HOD, Folklore</i> Ms. Bharati Medhi, <i>Assistant Professor, Dept of Geography</i> Ms. Sabita Kalita, <i>HOD, Philosophy</i> Ms. Pankaj Namasudra, <i>Assistant Professor, Dept. of Assamese</i> Ms. Binita Devi, <i>Assistant Professor, Dept. of Education</i> Sajia Sultana, <i>Secretary, Girls' Common Room</i>
Members	: Dr. (Ms) Geeta Deka, <i>Associate Professor, Dept. of Economics</i>

E) PUBLICITY COMMITTEE:

Co-ordinator/Secretary	: Dr. Nityananda Kalita, <i>HOD, History</i>
Members	: President/Secretary, <i>Press Club, Hajo</i> President, <i>Hajo Anchalik Students' Union</i> Local Correspondence, <i>Hajo</i>

F) SOUVENIR COMMITTEE:

Chairman	: Dr. Ramen Talukdar
Adviser	: Sri Sriprakash Das, <i>Hajo</i>

Souvenir

- Editor : Dr. Ali Akbar Hussain, *Head & Associate Professor, Dept. of English*
Dr. (Ms) Ripima Buzarbaruah, *Associate Professor, Dept. of Political Science*
- Member : Dr. Nityananda Kalita, *Head & Associate professor, Dept. of History*
Dr. (Ms) Ranju Thakuria, *Assistant Professor, Dept. of Assamese*
Dr. Arup Kumar Deka, *Assistant Professor, Dept. of Political Science*
Sri Bibekananda Das, *Hajo*
Surat Jamal, *Magazine Secretary, Students' Union*

G) ACCOMMODATION COMMITTEE:

- Chairman : Mr. Biswajit Kalita, *Assistant Professor, Dept. of English*
Secretary : Mr. Amulya Kalita, *Assistant Professor, Dept. of History*
Members : Dr. (Ms) Parul Das, *Associate Professor, Dept. of Education*
Dr. (Ms) Ranju Thakuria, *Assistant Professor, Dept. of Assamese*
Ms. Sabita Kalita, *Assistant Professor, Dept. of Philosophy*
Ms. Bharati Medhi, *Assistant Professor, Dept. of Geography*
Majaffar Ali, *General Secretary i/c, Students' Union*

H) CULTURAL COMMITTEE:

- Chairman : Sri Bhaskar Baruah, *Hajo*
Secretary : Ahmed Mukut Choudhury, *Assistant Professor, Dept. of Economics*
Joint Secretary : Sri Dilip Nayak, *Hajo*
Members : Sri Pankaj Namasudra, *Assistant Professor, Dept. of Assamese*
Cultural Secretary : Miss Sangita Bharali, *Students' Union*

I) VOLUNTEER COMMITTEE:

- Secretary : Dr. Arup Kumar Deka, *Assistant Professor, Dept. of Political Science*
Member : Majaffar Ali, *General Secretary i/c, Students' Union*
Riaz Ahmed, *Cultural Secretary, Students' Union*
Mojammil Haque, *Games Secretary, Students' Union*
Ajijul Islam, *Gymnasium Secretary, Students' Union*
Touhidur Rahman Mullah, *Debating Secretary, Students' Union*
Injamul Haque, *Social Service Secretary, Students' Union*
Ashik Iqbal, *Social Service Secretary, Students' Union*
Surat Jamal, *Magazine Secretary, Students' Union*
Dipankar Das, *Boys' Common Room Secretary, Students' Union*
Sajia Sultana, *Girls' Common Room Secretary, Students' Union*

J) MEDICAL COMMITTEE:

- Adviser : Dr. Son Chandra Malakar, *Retired Medical Officer*
Convenor : Manoj Medhi, *Hajo*
Members : S.D.M.O. & Staff, *Hajo PHE*
Majaffar Ali, *General Secretary, Students' Union*

Registration Committee

Accommodation

Publicity Committee

Cultural Committee

Volunteer Committee

Volleyball Runners up team

MINAKSHI ENCLAVES

Constructed by D. S. Realtors
A.T. Road, Pandav Nagar, Guwahati-781 012

Ownership Flats at Gotanagar

Our Facilities

- 24 Hours Security.
- Main Gate with Centralized control room & Boom Barriers.
- Identity Card for all residents & Passes for Visitors.
- Rapid Action teams for round-the-clock visit and assistance for Residents.
- Closed circuit TV System.
- Fire Fighting Tenders.
- Entry will be allowed to any visitor in a home only after authorization by the residents through intercom.
- Panic Alarm bottoms in every corridor.
- Fire, Smoke & gas Leakage Detector.
- Children Play Area.
- Scope for high Rentals.
- Visitors Car Parking Facilities.
- Intercom in all apartments.
- Flower Garden. ➤ Security Room.
- 24x7 Plumbing Services. ➤ 24x7 Electrical Services.
- 60% Open Spaces.
- Provision for Telephone Connection.

